

MIR I DOBRO

Glasnik Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

MOSTAR, LV/1, Uskrs 2023.

LV/1, Uskrs 2023., SLUŽBENO GLASILO

Izdaje: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar;
Tel (036) 333-525; Faks (036) 333-526; web: www.franjevci.info; e-mail: mostar@franjevci.info

Uredio: fra Stanko Čosić; **Odgovara:** fra Jozo Grbeš;

Grafička priprema: Shift Brand Design; **Tisak:** Fram - Ziral; **Zaključeno:** travanj 2023.

PROVINCIJALOVA RIJEČ

Provincijalova Uskrsna čestitka	4
---	---

GENERALNA UPRAVA

Kapitulski dopis Generalnog ministra	6
--	---

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Primanje u postulaturu.	8
Duhovne vježbe i mjesečne duhovne obnove u 2023.	8
Svečano obilježen blagdan blaženog Alojzija Stepinca.	9
Proslava Stepinčeva u HKM Zürich	10
Duhovna obnova u Mostaru	11
Posjet Generalnog ministra i definitorija s provincijalima Humcu i drugim samostanima Provincije.	11

NAŠI POKOJNICI

† Fra Milan Lončar	12
------------------------------	----

IZ FRANJEVAČKOGA I REDOVNIČKOGA ŽIVOTA

VI. svjetski dan siromaha.	13
Generalna skupština UFME	15
Održan seminar za učitelje formacije u Franjevačkom svjetovnom redu BiH.	16

VIJESTI

Čuvar, zaštitnik i anđeo knjige: predstavljena knjiga u čast fra Ante Marića	17
Iz tiska izašla nova zbirka pjesama fra Miljenka Stojića	17
Knjiga fra Ante Bekavca.	18
<i>Čarobne staze i drugi svjetovi – Drukčije priče o sv. Franji i njegovima</i> novo je izdanje knjige fra Šimuna Šite Čorića objavljene u nakladi Glasa Koncila	18
Iz tiska izišao 16. broj <i>Hercegovine franciscane</i>	19
Objavljena doktorska disertacija fra Branka Marijića	20
Fra Šimun Oreč – autentični franjevački „mercedes“	21
Novi mjuzikl - Čekajući Uskrsnuće	22
Humanitarna pomoć Ukrajini.	23
<i>Pred križem</i> - molitvenik Križnog puta fra Josipa Vlašića i izložba slika Karin Grenc	24

ADRESAR

Raspored osoblja	26
----------------------------	----

Provincijalova Uskrsna čestitka

Draga braćo!

Svjetlo je život! U svjetlu vidimo. Život počinje kada sunce dotakne zemlju. Da, svjetlo daruje život! Taj doticaj snage i ljepote stvara život.

Bez svjetla smo u tami. Tama nas čini izgubljenima jer ne znamo kamo ćemo i tama nas čini uplašenima jer strah ne vidi! Stoga smo pozvani stalno se kretati od tame prema svjetlu, od straha prema ljubavi. "Živjeti znači mijenjati se, a biti savršen znači često se mijenjati." (J. H. Newman)

Tako mijena razumije posljednje poglavlje promjene života. Taj rast je dokaz veličanstvenosti života. Uskrs, Kristov Uskrs, neka nam pomogne doživjeti to putovanje prema svome Uskrsu! Bez straha! Ta u ove dane više spoznajemo da se ne treba plašiti da će naš život doći kraju, već živjeti znajući da će imati svoj novi početak. Uskrs je doista početak. Vjerom to znamo, ljubavlju to živimo. Taj smisao je u ljubavi koja se ne boji! Amor Omnia Vincit!

Sretan Uskrs!

Bratski,

Fra Jozo

Kapitulski dopis Generalnog ministra

Fra Joži Grbešu,
provincijskom ministru i svoj braći provincije
Uznesenja BDM u Hercegovini

Rim, 30. prosinca 2022., na blagdan svete nazaret-
ske obitelji

Predraga braćo, Gospodin vam dao mir!

Nastavljamo osjećati radost Božića Gospodina našega Isusa Krista, gledajući s nadom u novu 2023. godinu. Rođenje Isusa Krista donijelo je novi početak i novi red u svijetu. Upravo u ozračju Božića i nove godine te u surječju vašeg zadnjeg provincijskog kapitula, želio bih iznova obuhvatiti pogledom plodove kanonskog pohoda vašoj Provinciji što ga je u moje ime obavio fra Miro Relota, i uputiti vam riječi bratskog ohrabrenja te neke izazove koji vam mogu pomoći da živite naš zajednički poziv manje braće u različitim mjestima u kojima ste nazočni.

Zahvaljujem vam i na velikodušnoj raspoloživosti fra Miljenka Šteke kao gvardijana u Međunarodnom zavodu sv. Antuna i fra Vjekoslava Milićevića kao mog osobnog tajnika. Njihovo služenje mi je veoma dragocjeno.

Između pet poziva Generalnog kapitula 2021. susrećemo onaj na zahvalnost.

Naime, ne može se napredovati i služiti drugima ako se ne prepozna, prije svega, dobro koje Bog ostvaruje u nama i po nama u Redu, u Crkvi i u svijetu. I radi tog dobra želio bih prije svega Bogu zahvaliti na svima vama, braćo moja. Zahvaljujem na iskustvu vašeg gostoprimitva, već dva puta ove godine, kao i na iskustvu bratskog života i poslanja za vrijeme dvaju posjeta Međugorju, na početku ove godine i u kolovozu, za Festival mladih. Susreo sam također vašu braću u Hercegovini, u Zagrebu, u državama Sjeverne Amerike te u Švicarskoj.

Uviđam dobro vašu veliku pastoralnu predanost u župama u vašoj zemlji i drugdje. Uvijek ste bili i nastavljate biti bliski s ljudima, bez obzira na kušnje rata, poteškoće i trpljenja. Znam dobro da među vama ima i braće mučenika: imao sam prigodu upoznati njihovu povijest i svjedočanstvo ponajviše u samostanu na Širokom Brijegu. Zahvaljujem Gospodinu na velikoj ozbiljnosti i crkvenoj surad-

nji koja se već osjeća u Hercegovini, a koja je ono dobro koje treba promicati.

Vaš pastoral mladih je hvalevrijedan. Posebno ističem ostvareni i još uvijek zauzeti rad s Franjevačkom mladeži. Iskreno se nadam da ova nazočnost među i s mladima, u prihvatanju njihove sve složenije stvarnosti te u živoj ponudi kršćanskog života, nastavi ponicati također zvanja u našoj obitelji, kao i dosada. Preporučujem vam da vodite računa tijekom cijele formacije, posebno u onoj početnoj, o protežnici ljudske zrelosti i afektivnosti, radi zdrava povezivanja duhovnog života i franjevačkog poziva u njoj, kako bi rasli u slobodi ljubljenja i služenja Bogu i našim bližnjima neokaljana srca i čista duha, kako kaže sveti Franjo (usp. NPr XXII., 26).

Razumijete veoma dobro da zvanja ovise nadasve o našem stilu življenja i o svjedočanstvu bratskog života. U tom vidu naše karizme zahvaljujem vam također na skrbi i pozornosti spram starije braće kako i savjetuje sv. Franjo u Nepotvrđenom pravilu: „Ako se koji brat razboli, gdje god bio, neka ga ostala braća ne napuste dok se ne odredi jedan brat ili više njih, ako bude potrebno, da mu služe kako bi željeli da se njima služi“ (NPr X., 1).

Zahvaljujem također na znaku sve jasnije i provjerljivije ekonomije u kućama i u Provinciji. U tom području potrebno nam je stalno obraćanje kako nam je posljednji Generalni kapitul rekao. Posebno treba nadići stanja odveć osobnog upravljanja, kao i životne stilove koji ne priliče našem stanju manjih i siromašnih po slobodnom izboru i pozivu.

Druga vaša zauzetost jest pastoralna skrb u svetištima, posebno u Međugorju i u Majčinu selu, koja donosi duhovne plodove za Crkvu, Red i za Provinciju. Uz ovo, prepoznajem vašu zauzetost u međureligijskom dijalogu, kulturalnim djelatnostima, katehezama za djecu i mlade. Ovo su samo neke od vidljivih djelatnosti, a koje vas molim da negujete, razvijate i umnažate, kako biste služili još bolje Bogu i njegovu narodu pozorni na znakove vremena u ovoj promjeni doba koju živimo.

Ne trebamo se nikada zaustaviti u hodu od dobra na bolje u nama samima u svome bratskom životu i u svome poslanju manje braće u ovom vremenu. Ovo je ono za što nas je ohrabrio sveti Franjo, kako je napisao Toma Čelanski u prvom životopisu: „Započnimo, braćo!“ (usp. 1 Čel 103). Neki prijedlozi

moгу vam biti korisni kako biste razvili još bolje svoje poslanje i kako biste razvili našu franjevačku karizmu u okruženju života vaše zemlje i tamo gdje ste nazočni. Želio bih prizvati vašu pozornost na četiri protežnice za koje držim da trebaju biti življe u programu života Provincije:

Disati uvijek bolje prvim plućnim krilom naše franjevačke karizme a to je duh svete molitve i pobožnosti. Želim vas ovdje samo podsjetiti da predanost, čak i revna, u poslanju ne može nikad postati izgovor za „popust“ u životu osobne i zajedničke molitve. Riječ je, naime, o održavanju žive potrebe za Gospodinom i odnosa prijateljstva s njim u svakodnevnom životu, živeći svoje obaveze s duhom vjere kojeg hrani slušanje riječi Božje, osobno svakodnevno razmatranje, liturgijski i sakramentalni život te pobožnost Blaženoj Djevici Mariji. Iz tog izvora i kakvoća našeg moralnog života zadržat će se visoka i bit će izvor istinske radosti.

Drugo plućno krilo je bratstvo (usp. Završni dokument Generalnog kapitula 2021., br. 11). Život manje braće nije samo „živjeti zajedno, zajednički život“, nego „zajedništvo života“. Zajedništvo života u bratstvu koje nastaje iz zajedničke vjere u Krista i iz poziva na koji smo slobodno odgovorili jest osnovni dio franjevačke karizme i trebao bi pronaći povlašteni prostor u početnoj i trajnoj formaciji. Zajedništvo života odnosi se na uzajamnu odgovornost za vlastiti poziv, za drugog brata, za osobe, za kuću u kojoj se živi. Zajedništvo života je stvarna podjela, bratski dijalog i sposobnost zamišljati i uređivati zajedno život. Zajedništvo života, koje hrani vjera i zajednički poziv, pomaže stvarati bratske odnose, nadići aktivizam, individualizam, nepovjerenje te daje snagu da izbjegnemo loš govor o braći. Ni u jednom drugom mjestu, kao u bratskom zajedništvu, franjevac ne uči što znači slijediti stope onoga koji je došao da služi a ne da bude služen.

Promicati u početnoj i trajnoj formaciji misionarsku protežnicu naše franjevačke karizme. Poziv manje braće je poslanje inter gentes i ad gentes. Inter gentes - među narodima u stavu ljubaznosti, u trajnom nastojanju pozorna slušanja i razmatranju kako bi se razumjelo djelovanje Riječi i prisutnost Božja u različitim kulturama i religijama. Ad gentes - prelazeći granice i idući u cijeli svijet kako bi navijestili Evanđelje svemu stvorenju. Misijske ad gentes bile su prepoznatljivo obilježje tradicije manje braće od samih početaka našega Reda. Gospodin Bog vam daruje veliki broj zvanja. Ne treba zaboravi-

ti velikodušnost dijeljenja ovih zvanja u cijelome svijetu, pogotovo u misijskim zemljama.

U misionarskom kontekstu našega poziva bilo bi također korisno tražiti još bolja rješenja kako biste bolje uredili svoje poslanje u različitim zemljama Europe te surađivati i više približavati Provinciji o njoj ovisnu Kustodiju u Americi. Ovdje držim važnim i životnim za budućnost provjeru načina nazočnosti i služenja hrvatskim potomcima u različitim zemljama svijeta, čitajući i suočavajući se s novim izazovima koji se pojavljuju.

Formacija i sprječavanje u zaštiti maloljetnika i ranjivih odraslih osoba. Sukladno odlukama posljednjeg Generalnog kapitula u Generalnoj kuriji osnovan je Ured za zaštitu maloljetnika i ranjivih odraslih osoba koji će raditi u uskoj suradnji s Međunarodnim povjerenstvom za zaštitu. Svrha ureda nije samo upravljanje slučajevima zlostavljanja nego i razvoj preventivnih programâ u okviru „izrazito franjevačke kulture“ obrane i zaštite u svim našim jedinicama.

I vaša Provincija pozvana je na usku suradnju sa spomenutim Uredom i Povjerenstvom i na zalaganje za trajnu formaciju u tom vidu. Podsjećam vas također na obavezu izradbe pisanog Pravilnika za zaštitu, a Ured iz kurije je na raspolaganju za potrebnu pomoć.

U Grecciju ćemo, 7. siječnja 2023. godine, započeti slavljem osamstote obljetnice posljednjih događaja života našega Serafskog Oca, svetoga Franje, i njegove slavne smrti. Pozivam vas da slavite ove događaje s predanošću i odgovornošću svakoga od vas i da idete prema budućnosti s ovim oduševljenjem i odlučnošću, prostodušnošću i smjelošću, s uzajamnim poštovanjem, kako bi se obnovila naša vjera, naš život manje braće i naše svjedočenje Evanđelja u današnjem svijetu.

Novom provincijskom ministru, fra Jozi Grbešu, i njegovu definatoriju želim da budu otvoreni svjetlu Duha Svetoga, kako bi ih uvijek u njihovoj službi vodilo nadasve dobro braće, Provincije i ovisne joj Kustodije u državama Sjeverne Amerike.

Na vaš put zazivam prisutnost Blažene Djevice Marije, uznesene na nebo, zaštitnice vaše Provincije, i serafski blagoslov, uz to vam želim sretan hod i sretnu Novu godinu.

Čuvam vas u svojoj molitvi i povjeravam se u vašu.

Vaš brat i sluga
fra Massimo Fusarelli, ofm, Generalni ministar

Primanje u postulaturu

U srijedu 21. prosinca 2022. u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije službeno je primljen osmi kandidat:

Zoran Tomić - Župa sv. Miho-
vila, Tomislavgrad.

Kandidata je uz prisutnost odgojitelja i ostalih postulanata primio provincijal fra Jozo Grbeš.

Po zagovoru serafskoga oca sv. Franje iz Asiza neka ih prati Božji blagoslov i naša molitva.

Duhovne vježbe i mjesečne duhovne obnove u 2023.

Sveti Franjo nas poziva i potiče da uvijek damo prioritet „duhu molitve i pobožnosti“ i da tomu ništa drugo ne pretpostavimo. Godišnje duhovne vježbe i mjesečne duhovne obnove žele nam u tome pomoći.

Ova tj. 2023. godina je 800. obljetnica Potvrđenog pravila i jaslica u Grecciu. Duhovne vježbe obavili bismo od 28. svibnja do 3. lipnja. Plan je da pođemo u nedjelju večer trajektom Split – Ancona, a povratak bi bio

Prijave su kod fra Josipa Vlašića na broj: 063 882 042 ili na mail: josi-pvl@gmail.com

DUHOVNE VJEŽBE U PROVINCII

Franjevački samostan Slano

- 21. – 26. svibnja 2023. (voditelj: fra Stipe Jurić, OP)
- 10. – 15. rujna 2023. (voditelj: fra Bojan Rizvan, OFM)

Prijave: fra Stipan Klarić
(Mob +385 99 516 0179;
mail: stipanklaric@gmail.com)

Franjevačka kuća molitve Masna Luka

- 17. – 22. rujna 2023. (voditelj: fra Ljubo Kurtović)

Prijave: fra Josip Vlašić (063 882 042;
mail: josipvl@gmail.com)

DUHOVNE VJEŽBE U ASIZU I FRANJINIM SVETIŠTIMA

28. svibnja – 3. lipnja 2023.

Ove godine započinje trogodišnja priprava za veliki jubilej koji ćemo obilježiti 2026. – 800. godina od smrti sv. Franje. Ideja je i želja da svake godine, kao dio priprave za taj veliki jubilej, dio braće iz Provincije pođe u Franjina svetišta obaviti duhovne vježbe.

također trajektom u petak večer (u Splitu smo u subotu jutro) kako bismo se lakše uskladili s našim pastoralnim obvezama. Duhovne vježbe vodit će fra Sretan Ćurčić.

Molimo braću koja žele sudjelovati na duhovnim vježbama da se prijave što je prije moguće, najkasnije do 1. ožujka 2023., kako bismo, ovisno o broju, mogli pronaći potrebni smještaj i dogovarati detalje prijevoza.

MJESEČNE DUHOVNE OBNOVE

Naše mjesečne duhovne obnove po samostanima bile bi ovim redom: Mostar, 8. ožujka / Konjic, 19. travnja / Međugorje, 17. svibnja / Tomislavgrad, 13. rujna / Humac, 18. listopada

Mir i dobro!

*fra Josip Vlašić,
pročelnik vijeća za duhovnost*

Svečano obilježen blagdan blaženog Alojzija Stepinca

NEW YORK CITY – Svečano je proslavljen blagdan blaženog Alojzija kardinala Stepinca u nedjelju u Hrvatskoj župi Sv. Ćirila i Metoda na Cardinal Stepinac Placeu u New Yorku, u nedjelju, 12. veljače 2023.

Fra Iko Skoko je predvodio Svetu misu u 9 sati u koncelebraciji sa župnikom vikarom fra Lovrom Šimićem. Fra Iko je u propovijedi istako kako obilježavamo 125. obljetnicu rođenja kardinala Stepinca, 70. obljetnicu kako ga je Papa XII. uvrstio u Zbor kardinala Katoličke Crkve, te 25. obljetnicu kako ga je papa sv. Ivan Pavao II. proglasio blaženim u hrvatskom marijanskom nacionalnom svetištu Majke Božje u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. U prvom dijelu propovijedi fra Iko je istaknuo četiri vrednote sluga Božjeg kardinala Alojzija Stepinca, ili kako je Papa rekao točke koje su kompas za orijentaciju: 1. vjera u Boga, 2. poštovanje čovjeka, 3. ljubav prema svima sve do praštanja i jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. U drugom dijelu je govorio o sadržaju pisma koje je kardinal Stepinac napisao svojoj sestri Štefaniji 1953. U tom pismu Kardinal je zamolio sestru da ne dopusti da je obuzme mržnja i osveta prema onima koji su joj mučili njezina sina dok je služio vojsku. Kardinal joj piše kako je karakteristika komunista da mrže, osvećuju se, pljačkaju i ubijaju. Pozvao ju je da moli za one koju su joj mučili sina jer su oni najnesretniji ljudi na svijetu.

Svečano misno slavlje u 11 sati predvodio je krčki biskup mons. fra Ivica Petanjak. Svečana procesija je prošla kroz središte crkve na

čelu s ministrantima koji su nosili križ, svijeće i kadionik, zatim u narodnim nošnjama mladi župe koji su članovi Hrvatske škole i Kolo grupe Kardinala Stepinca te na kraju misnici. Pjevane djelove mise je predvodio župni zbor. Župnik fra Nikola Pašalić je pozdravio sve nazočne te posebno preuzvišenog oca biskupa Petanjaka. Naglasio je kako je njegov dolazak na Stepinčevo važan a i radost za sve župljane u New Yorku. Crkva bijaše prepuna vjernika. Župnikove pozdravne riječi upućene Biskupu potvrdili su župljani svojim dugim pljeskom. Čitali su na misi čitanja i molitvu vjernika mladi župljani u narodnim nošnjama. Biskup je u svojoj poučnoj propovijedi govorio o životu blaženog Alojzija kardinala Stepinca. Istaknuo je dvije poruke koje bi trebali učiti od Blaženika: 1. učiti se donositi važne i dobre odluke u životu. Blaženi Alojzije Stepinac je nakon

ranjavanja u ratu i ozbiljnog razmišljanja i molitve donio odluku postati svećenik. Nakon te odluke posvetio se bez ikakve sumnje i okretanja svom pozivu. Biskup je rekao kako se danas stvara kultura „neodlučivanja“ što se osjeća na svakom koraku, a posebno i u životu mladih koji se ne odlučuju na vjenčanja, pa ni pred matičarom. 2. učiti se živjeti Evanđelje bez obzira u kojem političkom sustavu živjeli. Blaženi Alojzije Stepinca je živio u više režima koji se smjenjivali. On je ostao nepokolebljiv i neslomiv trudeći se živjeti Evanđelje i svjedočiti kako je najveća vrednota čovjek.

Na kraju Svete mise župnik fra Nikola zahvalio i predstavnicima diplomatskog zbora Republike Hrvatske u USA: veleposlaniku Pjeru Šimunoviću, generalnom konzulu Nikici Kopačeviću, konzulici Lidiji Babić, vojnom izaslaniku republike Bosne i Hercegovine pri UN gospodinu

Bruni Lukiću i njegovo supruzi na dolasku i sudjelovanju na Sve-toj misi. Zahvalio je biskupovu tajniku vlč. Josipu Karabaiću, fra Iki Skoki, fra Lovri Šimiću, časnim sestrama s. Izabeli Galić, s. Zdravki Širić i s. Mireli Kureviji i svima koji su na bilo koji način pridonijeli organiziranju liturgije za Stepinčevo. Posebne zahvale za dolazak i predvođenje euharistijskog slavlja izrekao je biskupu mons. Ivici Petanjaku. Biskup je

zahvalio župniku fra Nikoli na pozivu. Drago mu je bilo vidjeti punu crkvu vjernika te ih pozvao da mole za svoju zemlju u kojoj žive, rade i školuju se, ali i za svoju Domovinu. Zamolio je starije da prenose na svoje mlade ljubav prema Domovini kao bi znali tko su i odakle su njihovi korijeni. Zatim je naglasio da dolaze u svoju Domovinu što mogu više.

Nakon Svete mise župnik je pozvao sve na banket koji je

održan u dvorani ispod crkve. Na banketu su mladi članovi Kolo grupe Alojzija Stepinca te djeca iz Hrvatske škole izveli nekoliko hrvatskih kola želeći i na taj način približiti Domovinu.

Na kraju banketa fra Nikola je zahvalio svima u ime župe, te Pastoralnog vijeća, Financijskog vijeća, vodstava i učiteljica Hrvatske škole i Kolo grupe Kardinala Stepinca i Društva svete krunice.

fra Iko Skoko

Proslava Stepinčeva u HKM Zürich

U nedjelju, 12. veljače 2023. slavili smo spomen bl. Alojzija Stepinca svečanim svetom misom u 10.30 sati u crkvi sv. Josipa u Dietikonu koju pe predslavio fra Ivan Prusina a pjevanjem popratio mješoviti crkveni zbor pod ravnanjem Lovre Uzelca.

Crkva je bila ispunjena i nekako se osjećao i ponos i tuga u proslavi

ovog spomena. Ponosni smo na našeg blaženika, ali i tužni zbog svega onoga kroza što je morala proći naša Domovina, bl. A. Stepinac i mnoštvo drugih mučenika.

Upravo se na tu stvarnost osvrnuo i fra Ivan u svojoj propovijedi, naglašavajući veliku žrtvu koju je podnio bl. Alojzije i ostao nesalomljiv, a njegove proročanske riječi izrečene na suđenju

3. listopada 1946: „Vi ste učinili pogrešku fatalnu, što ste pobili svećenike! Narod vam to neće nikada zaboraviti!“ su se obistinile.

Dalje je fra Ivan naglasio kako nas i danas neki pozivaju da zaboravimo prošlost i okrenemo se budućnosti, zaboravljajući da onaj komu nije važna prošlost ne može imati ni sretnu budućnost. Ne želimo ostati zatvoreni u prošlosti nego se želimo suočiti sa stvarnošću koju ne smijemo zaboraviti; ne zato da bismo se ispunjali mržnjom i tražili osvetu, nego upravo onako kako su to činili bl. A. Stepinac i oni kojih se danas spominjemo: trežaći istinu i pravdu, opraštati i moliti da se to više nikada i nikome ne ponovi.

Nakon svete mise slijedio je domjenak u župnoj dvorani, koja je bila pretijesna za posjetitelje, gdje je nastavljeno druženje uz pjesmu i pratnju harmonike i gitare (Lovre i Petar).

U čovjeku ostaje čežnja za istinom. Pamti, moliti i opraštati nadahnjujući se primjerom bl. Kardinala i velikim brojem drugih hrvatskih mučenika.

Duhovna obnova u Mostaru

U srijedu, 8. ožujka 2023. u našem samostanu u Mostaru održana je redovita mjesečna duhovna obnova za fratre naše Provincije.

Program je započeo okupljanjem i zajedničkim druženjem u 9.30 sati, nakon kojeg su se svi premjestili u kapelicu gdje je predvoditelj fra Marinko Pejić održao predavanje na temu Dobrota i besplatnost. Naš minoritski stil prisutnosti u svijetu.

Nakon predavanja i mogućnosti za svetu ispovijed, u 11.30 sati slavila se sveta misa na kojoj

je bilo oko 50 svećenika. Čitanja i liturgijsku asistenciju animirali su postulanti i novaci, a fra Zvonimir Pavičić predvodio je pjevanje. Na samom početku sv. mise provincijal fra Jozo Grbeš pozdravio je svu prisutnu braću. Fra Marinko je izrekao homiliju.

Susret je završen ručkom koji su posluživali postulanti. Zahvaljujemo gvardijanu i ostaloj braći samostana u Mostaru na trudu i gostoprimstvu kao i našem predavaču na lijepim i poticajnim riječima.

Posjet Generalnog ministra i definitorija s provincijalima Humcu i drugim samostanima Provincije

U poslijepodnevnom sati u subotu, 4. ožujka 2023. stigli su na glas zvona pred crkvu gdje ih je dočekalo cijelo franjevačko bratstvo, potom su se uputili u staru crkvu sv. Ante na molitvu i franjevačku pjesmu.

Potom su obišli muzej, galeriju Majka i novicijat gdje im je gvardijan fra Dario kratko približio povijest franjevaštva i djelovanja na Humcu. Uslijedila je svečana sv. misa koju je predvodio generalni ministar fra Massimo s 35 svećenika i mnoštvom puka Božjega. Izrazio je zahvalnost za prijem i istaknuo kako je osjetio sklad, život i zajedništvo. Pred sv. misu izraze dobrodošlice na Humac izrazio je gvardijan fra Dario, a u propovijedi je fra Massimo istaknuo da je u Isusu preobraženju važno slušanje samoga Gospodina, a isto tako jedni drugih. Kako je važna ta komponenta života koja se pomalo gubi. Valja nam se vratiti izvorima.

Na kraju riječi zahvale izrekao je o. provincijal fra Jozo, a gvardijan je Generalu na dar uručio poklon kip sv. Ante koji stoji na Humačkoj ploči uz naše crkve i samostan, reljef Muzeja i galerije i monografiju *Majka*. Nakon slikanja uslijedila je večera i bratsko druženje. A poslije se General i definitorij

sastao s meštrima i novacima u dvorani sv. Ante. Nakon jedne lijepe večeri cijela delegacija se uputila u Split u franjevačku bogosloviju.

Generalna Uprava zajedno s provincijalima posjetila je i druga mjesta u našoj Provinciji. Bili su u samostanu na Širokome Brijegu i u Mostaru.

† Fra Milan Lončar

U četvrtak, 02. veljače 2023. pokopan je na groblju Martića križ, u Posušju, naš brat fra Milan Lončar. Fra Milan je preminuo, opremljen svetim sakramentima, u mostarskoj bolnici 31. siječnja 2023. Sv. misu zadušnicu slavio je provincijal fra Jozo Grbeš uz koncelebraciju 66 svećenika. Fra Jozo se u svojoj propovijedi osvrnuo na kršćansko poimanje smrti i fra Milanov životni put.

Na koncu mise od fra Milana su se oprostili don Stipe Gale, biskupov tajnik, fra Ante Pranjic u ime naših misionara u Švicarskoj, fra Mario Knezović u ime duhovnih zvanja posuškog kraja, te posuški župnik fra Mladen Vukšić. Na pokopu se okupio velik broj rodbine, prijatelja i župljana župe Posušje. Svi smo molili da Gospodin fra Milanu

udijeli svoj pokoj te zahvalili za sve učinjeno u župama u kojima je djelovao i mjestima u kojima je živio.

Fra Milan se rodio 25. srpnja 1944. u Vinjanima kod Posušja. Roditelji su mu Stjepan i Iva r. Petric.

Prva četiri razreda osnovne škole pohađao je u Vinjanima od 1951. do 1955., a druga četiri u Osnovnoj školi u Posušju od 1955. do 1959. Zatim odlazi u sjemenište gdje pohađa Gimnaziju u Sinju od 1959. do 1961.; te u Dubrovniku od 1961. do 1963. Franjevački habit oblači na Humcu 14. srpnja 1963. Prve zavjete polaže 25. ožujka 1966. Vječne zavjete polaže 2. travnja 1969. u Sarajevu. Red đakonata prima 6. lipnja 1970. u Königsteinu. Za svećenika je zaređen 27. lipnja 1970. godine u

Königsteinu. Mladu misu proslavio je 2. kolovoza 1970 na Rakića groblju u Vinjanima.

Nakon ređenja i mlade mise fra Milan je obnašao sljedeće službe:

Duhovni pomoćnik na Humcu od 1971. do 1975. Od 1975. do 1989. boravi u Münchenu gdje je: student, odgojitelj bogoslova u Njemačkoj i Švicarskoj, te duhovni pomoćnik. Misionar u Zürichu od 1989. do 1990. Misionar u St. Gallenu od 1990. do 1999. Vraća se u Mostar i postaje Ravnatelj izdavačke kuće Ziral od 1999. do 2004., te duhovni pomoćnik do 2005. godine. Župnik u Posušju od 2005. do 2013. godine. Nakon toga ostaje kao duhovni pomoćnik u Posušju do svoje smrti.

Fra Milan je preminuo u bolnici u Mostaru 31. siječnja 2023.

VI. svjetski dan siromaha

Trideset i treća nedjelja kroz godinu – 13. studenog 2022.

Draga braćo,
Gospodin vam dao mir!

Uvod

Došao nam je Svjetski dan siromaha, šesti po želji pape Franje. Stoga bih nam želio svratiti pozornost na poruku koju je papa napisao 13. lipnja prošle godine za blagdan sv. Ante Padovanskog, brata i prijatelja siromaha. Pozivam vas da je pročitate osobno i u bratstvu, s našim laicima i suradnicima, „kako bismo osobno i u zajednici ispitali savjest i zapitali se je li siromaštvo Isusa Krista naš vjerni životni suputnik“ (Poruka br. 10).

Ključ za čitanje: Franjevačka obljetnica

Pripremamo se, naime, za otvorenje Franjevačke obljetnice 2023-2026., a papa Franjo je, otvorivši 31. listopada na audijenciji vrata svoje kuće za 300 predstavnika franjevačke obitelji, rekao sasvim jasno da „sljedeća franjevačka obljetnica neće biti tek obredno slavlje, ako bude znala zajedno primijeniti nasljedovanje Krista i ljubav prema siromasima“. Ove snažne riječi upozoravaju nas da se čuvamo pukih komemorativnih proslava, koje lako prerastu u samohvalu. Želio bih istaknuti nekoliko elemenata za iduću obljetnicu Pravila u Fonte Colombu i Božića u Grecciu (1223-2023).

Franjo u Potvrđenom pravilu kaže: „Neka braća sebi ništa ne prisvajaju, ni kuće ni mjesta ni bilo koje stvari. I kao putnici i pridošlice na ovome svijetu, služeći Gospodinu u siromaštvu

i poniznosti, neka s pouzdanjem prose milostinju. I ne treba da se stide, jer je Gospodin radi nas bio siromašan na ovome svijetu“ (Pogl. VI, 1-3). I u Nepotvrđenom pravilu potiče: „I moraju se radovati kad se kreću među priprostim i prezrenim osobama, među siromasima i slabima, bolesnima i gubavima i među onima koji prose pokraj puta“ (Pogl. IX, 2).

Pred ovim riječima Pravila, koje je srž Evanđelja, pitam se zajedno s vama:

- Na koji način danas u nama odjekuju ove riječi i što pokreću u promišljanju o našem pozivu? Što za mene znači „ništa ne prisvajati“?
- Kakvo je naše iskustvo s ovim riječima i osjećamo li distancu od njih?
- Jesmo li osjetljivi za upoznavanje stanja otpadnika današnjeg

društva? Jesmo li učinili neke korake prema konkretnim siromasima, da s njima podijelimo vrijeme, energiju i blizinu?

29. studenog 1223. papa Honorije III. konačno odobrava Pravilo i za manje od mjesec dana Franjo odlazi u Greccio proslaviti jedan veoma poseban Božić. Želi svojim očima vidjeti siromaštvo u kojem se Gospodin Isus želio roditi i u kojem nam uvijek dolazi „pod malom prilikom kruha“ (Pismo cijelom Redu II, 27) u Euharistiji i u osobi siromaha. Franjo zna da je „Isus Krist [...] radi vas postao siromašan“ (2Kor 8,9), to jest malen, i „manji“ radi nas.

Istina u našem životnom stilu

U svjetlu Utjelovljenja, svjetski dan siromaha nas ponovno potiče da preispitamo svoj životni stil

kao braća i kao manji: Konstitucije nam govore da „u nošenju odijela i obuće braća vode računa o siromaštvu i poniznosti, i neka se uzdržavaju od svega što slična taštinu“ (48 §2), kao što veli i Pravilo. Ne vrijedi živjeti privid, nego jedinstven i istinit život.

Konstitucije dodaju: „Imajuć na pameti da najuzvišenije siromaštvo proizlazi od Krista i njegove siromašne Majke i sjećajući se riječi Evanđelja: Prodaj sve što imaš i podaj siromasima braća neka nastoje imati zajedničku sudbinu sa siromasima“ (8 §2) „i neka to jasno očituju pojedinačno i zajednički, pa i u novim oblicima“ (8 §3), učeći se dijeliti povjerenja im dobra za dobrobit siromaha (Usp. Generalne Konstitucije 72 §3).

Siromaštvo nije ideologija! Ono ima lice siromaha, a za nas manjih: osvjedočio sam se da u Redu ima braće i bratstava koji susreću siromahe i uče kako postajati manji. U isto vrijeme ponizno prepoznajemo da smo i daleko od toga, tako daleko da često postajemo neprepoznatljivi kao braća i kao manji. Tražimo često kako postati vjerodostojni u ovom vremenu: u središtu bi zacijelo trebalo biti slušanje Evanđelja i susret s Gospodinom Isusom. Koji je put do toga? Utjelovljena duhovnost koja nas prati u premošćivanju udaljenosti od siromaha, naših učitelja – a koliko ih je i koliko ih samo stvara današnji ekonomski sustav pa i rat; ne bojmo ih se susresti i dopustimo sebi da im se približimo; slušajmo ih s iskrenim milosrđem i poštovanjem, učeći od njih, kao od svih (Usp. Generalne Konstitucije 93). „Siromasi su subjekti koji nam pomažu osloboditi se

zamki rastresenosti i površnosti“ (Poruka, br. 8). Nije li to iskustvo sv. Franje? Od gubavca do Svetog Damjana?

Pitam se zajedno s vama:

- Osjećamo li vezu između „zastajanja“ u kontemplaciji, u molitvi i „hoda naprijed“ u svjedočenju Krista?
- Možemo li „učiniti mnogo“ za siromahe i braniti njihova prava, a da ne zasučemo ruke i direktno ne sudjelujemo s njima kao manji; da ne nadvladamo ravnodušnost prema siromasima i da se ne preispitamo kako to mi živimo? (Usp. Poruka br. 8)
- Možemo li preispitati stilove života koji nas čine „većima“ umjesto „manjima“, a koje sada smatramo samorazumljivima i neizbježnima zbog navodnih nužnosti raznih vrsta? Mjerimo li se prema životnom standardu ljudi među kojima živimo, osobito u ovo vrijeme opće ekonomske krize? Na koji bismo način mogli zajedno promisliti o stilu naših zgrada, stvari koje koristimo, o pristupu određenim dobrima i jamstvima, o tvrdnji da nam često ništa ne nedostaje, o našim radnicima, o poslu – ne samo pastoralnom – kao redovitom sredstvu za uzdržavanje svih fratarata?
- Kakav nam je odnos prema novcu? Zasljepljuje li nas? Ovisimo li o njemu? Čuvamo li ga za sebe? Pokušavamo li se još uvijek naučiti povjeravati Providnosti i vraćati dobra siromasima?

Sa zebnjom vam predajem ova pitanja za koja osjećam da su prije svega upućena meni i za koja znam da nisu laka. To nije

ispit na koji treba odgovoriti. To je podsjećanje na naš oblik života, to je riječ koja nas treba trgnuti iz nekog rezigniranog nemara i lijenosti, to je podsjećanje na ljepotu našeg života koja je, uvjeren sam, svakoga od nas barem jedanput zahvatila i zapalila. Još uvijek je moguće, pa i u ovo naše vrijeme, živjeti kao braća i manji. Odvažimo se za nešto više!

Gesta malenosti

Kao i prošle godine, molim svakoga da, barem s još jednim fratrom ili više njih, učini jednu gestu malenosti, predanja Providnosti, služenja i dijeljenja sa siromasima. To će biti najbolja priprava za Obljetnicu Pravila i Božića u Grecciu. Molimo zajedno, neprestano zazivajući Duha Svetoga, Generalnog Ministra Reda, da snažno puhne kako bismo ponovno zapalili plamen karizme među nama, da iznova budemo zahvaćeni Kristom, dotaknuti životima ljudi oko nas, sposobni brinuti se međusobno jedni za druge. Tko to želi, može mi kazati koju je gestu učinio, pismeno, putem maila mingen@ofm.org. Bit će to svjedočanstvo, dijeljenje dobara koje ću obzniniti.

Draga braćo, učinimo se dostojnima blagoslova malenih i skromnih i postat ćemo zauzvrat kroz svoju malenost blagoslov mnogima. Neka nas sveta Marija, siromašna majka našeg bratstva čuva vjernim slušateljima evanđelja, a sveti Franjo neka nas prati na tom putu.

Uz moj srdačan bratski pozdrav,

*Fra Massimo Fusarelli, ofm,
Generalni ministar i sluga*

Generalna skupština UFME

U Međugorju je održana XV. generalna skupština Unije Manje braće Europe – UFME (Unio Fratrum Minorum Europae). Ova skupština trajala je od 27. veljače do 3. ožujka 2023. godine. Na kraju trećeg dana ove skupštine svetu misu u međugorskoj crkvi sv. Jakova predslavio je fra Massimo Fusarelli, generalni ministar Reda Manje braće uz koncelebraciju 67 svećenika. Na početku mise međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić kazao je kako će se moliti za nastradale u Grčkoj i njihove obitelji.

Fra Massimo Fusarelli na početku svoje propovijedi govorio je o misnom čitanju u kojem prorok Jona obraća Ninivljane.

“Više od poziva na obraćenje upućenog poganima, to je svečani poziv upućen Izraelu da promijeni svoj način gledanja na pogane. Jona ne uspijeva priznati da Božje milosrđe nadilazi granice pripadnosti Izraelu. Nama je danas rečeno da spasenje nadilazi granice Crkve.

Franjo Asiški, prešavši granicu koja ga je dijelila od svijeta “nevjernika” njegova vremena, donio je navještaj Evanđelja i prihvatio je, u susretu sa sultanom, prisutnost Duha Božjega i u tom čovjeku, i u onom svijetu tako dalekom od njega.

Jona prima svoj poziv “na putu”, u hodu, putujući upravo u taj grad koji ne želi ni posjetiti, ni prihvatiti. Bog ga iznenađuje na putu, kako je to lijepo, i daje smisao njegovu poslanju. Ne moraju se obratiti samo pogani i grešnici, nego i on, a s njim i Izrael. Od proroka se traži jako duboka preobrazba: od istine u koju vjeruje

i koju treba ponavljati (ortodoksija), do istine koja se živi u činu odlaska među pogane (ortopraksa), do istine bogate unutarnjim duhovnim iskustvom VJEROVATI SRCEM (ortopatija). Bez ovog posljednjeg iskustva, istina može ostati na razini ideja, samo ispravna apstraktna istina, neučinkovita, bez pravog djelovanja”, kazao je fra Massimo Fusarelli, koji je naglasio i kako se “živi Krist ne traži među mrtvima”.

“U svakom razdoblju povijesti Duh djeluje i traži od nas naučiti umijeće duhovnog razlučivanja, razlikujući žive grane od suhih i mrtvih. Moramo prihvatiti umiranje načinu postojanja, da bi prihvatili novu riječ o svijetu i Crkvi, za koju tada osjećamo da je upućena i nama za dobro svih”, kazao je fra Massimo i pojasnio kako živjeti taj put:

“Za to nam treba krvotok života obnovljene i snažne duhovnosti, koja nas podsjeća da smo na putu trajne preobrazbe: moramo biti „Crkva koja se uvi-

jek obnavlja“ („ecclesia semper reformanda“). Crkva kojoj su uvijek potrebne promjene. Ako je potrebna reforma, promjena oblika, na primjer određenih institucionalnih struktura, mora joj prethoditi i pratiti je revitalizacija onoga što pokreće cijelo tijelo Crkve i Reda – to jest, duhovnosti i to bratske duhovnosti. Nije se moguće usredotočiti samo na pojedina tijela, a zanemariti brigu o onome što

ih spaja i ulijeva Duh i život. Ponekad riskiramo da nam to odvuče pozornost, dopuštajući da nas obuzmu drugorazredne stvari. Moramo se usredotočiti na ovo bitno”, kazao je fra Massimo Fusarelli i na kraju svima uputio molbu da mole za “manju braću i u Europi i svijetu da bi mogli živjeti naše poslanje i naše zvanje u ovome vremenu”.

Generalna uprava zajedno s provincijalima posjetili su i druga mjesta u našoj Provinciji. Bili su u samostanu na Širokome Brijegu, Mostaru i na Humcu.

Održan seminar za učitelje formacije u Franjevačkom svjetovnom redu BiH

Proteklog vikenda, od 10. - 12. veljače 2023., u Domus Pacis u Međugorju, održan je seminar za učitelje formacije u Franjevačkom svjetovnom redu BiH pod geslom "Duh sveti poučiti će vas u taj čas što valja reći" (Lk 12,12). Organizator je Nacionalno vijeće OFS-a BiH, a sudjelovalo je 40-ak svjetovnih franjevaca iz cijele BiH, kao i Nacionalni duhovni asistent OFS-a BiH fra Miro Relota.

Seminar je započeo u petak okupljanjem u Kući mira u poslijepodnevним satima, a nastavlja se programom krunice i svete Mise u crkvi svetog Jakova te zajedničkom večerom nakon čega su se sudionici seminara pridružili projekciji filma "Razgovor", koju je organizirao župni ured Međugorje. Film je nastao na temelju transkripta razgovora koji se odvijao između nadbiskupa Alojzija Stepinca i maršala Josipa Broza Tita. Svjetovni franjevci su bili oduševljeni filmom i kako je u njemu prikazan bl. Stepinac, koji je, podsjetimo se, također bio član Franjevačkog svjetovnog reda.

U subotu jutro, seminar se nastavio jutarnjom molitvom i doručkom nakon čega nam je pozdrave uputio duhovni asistent OFS-a Međugorje fra Zvonimir Pavičić i Nacionalna učiteljica formacije Mirela Barbarić, a potom je uslijedilo predavanje područnog duhovnog asistenta OFS-a fra Josipa Vlašića. Tema predavanja bila je "Promicanje franjevačkih zvanja". Fra Josip je istaknuo da promocija zvanja nije nikakav marketinški trik, ni površno kršćanstvo. Promicanje franjevačkih zvanja događa se cijeli život, u svakoj etapi našeg života. Poput svetoga Franje uvijek moramo djelima odnosno životom svjedočiti, a samo ako je to potrebno i riječima. Promocija franjevačkih zvanja rađa se iz osobnog uvjerenja u vrijednost osobnog franjevačkog poziva, moramo biti svjesni koliko smo milosti primili od svetoga Franje i franjevačkog poziva. Nakon izlaganja, uslijedio je rad po grupama i plenum.

Nakon ručka bilo je slobodno vrijeme za osobnu molitvu

i druženje, a zatim drugi dio predavanja fra Josipa Vlašića. Popodnevna tema bila je "Simpatizeri svetoga Franje". Fra Josip je govorio o tome kako je potrebno vrijeme uvođenja, tj. usklađivanja, kandidata i bratstva. Potrebno je simpatizerima ponuditi autentičnog svetoga Franju, što je on rekao i napisao. Predavač je posebno istaknuo da trebamo u Crkvi i svijetu čuvati živu Franjinu karizmu, jer to je zadaća svih franjevaca pa i trećara. Nakon predavanja opet smo se uputili na krunicu i svetu Misu u crkvi svetog Jakova. Završni dio ove večeri je bio zabavni program, odnosno igre koje su pripremile članice Nacionalnog vijeća Frame BiH, Petra Bračić i Helena Paradžik. Framšaice su se potrudile pripremiti zabavne igre, a trećari su ih srdačno prihvatili i radosno sudjelovali.

Završni dan seminara, u nedjelju 10. veljače, započeo je jutarnjom molitvom i doručkom nakon čega smo imali izlaganje sestre Tine Vidić iz OFS-a Čitluk koja nam je svjedočila o svome osobnom iskustvu učiteljice formacije i koje su bitne smjernice za kvalitetan rad učitelja formacije, između čega ističe služenje u ljubavi i po-niznost. Tina je istakla kako smo mi produžena ruka Crkve, jedna proširena obitelj. Potom smo imali svetu Misu koju je predvodio fra Miro, koji je u homiliji spomenuo kako smo mi sol svijeta i da moramo biti svjesni svoga poziva ali i odgovornosti koju nosi. Seminar je završen ručkom u podne i zagrljajima i srcima punim franjevačke radosti.

Josipa Marušić, OFS Kočerin

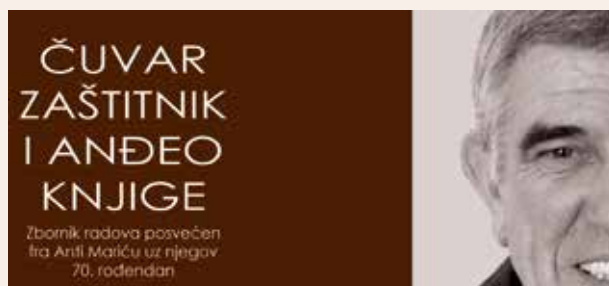
Čuvar, zaštitnik i anđeo knjige: predstavljena knjiga u čast fra Ante Marića

U staroj crkvi u Gorici je predstavljen zbornik radova fra Ante Marića, knjiga pod nazivom "Čuvar, zaštitnik i anđeo knjige", koja govori o životu franjevca u Hercegovini. Pozdravni govor održao je gorički župnik fra Marin Karačić. Nakon njega govorio je hercegovački provincijal fra Jozo Grbeš.

– Kažu da se jedan svetac, kad bi se suočio s problemima, upitao: A što knjiga kaže? Knjiga je saveznik svakom životu koji traži mudrost, koji zna da uz knjigu nije sam. Brate Ante piši i dalje, životom i knjigom. Jedan mudrac zapisa, ja sam isti kao i prije 20 i 30 i 50 godina. Osim dvije stvari, knjige koje sam pročitao i ljudi koje sam susretao. Oni su me mijenjali. Fra Ante je tako vjerujem dotaknuo tisuće duša. Nemoj se umoriti – poručio je među ostalim fra Jozo.

Nakon njega govorio je predsjednik Matice hrvatske Miro Gavran. – Osnovali smo dva ogranka Matice u BiH ove godine. Ako Bog da još ćemo dva. Na spomen imena fra Ante Marića pomislim na svećenika i književnika, a prije svega na čovjeka širokog osmjeha. Nas je povezao fra Didak Buntić. Ja sam pisao predgovor za njegovu knjigu "Plaču li jeleni?". Ja doživljam da je fra Ante prosvjetitelj u Hercegovini. I drago mi je da dobiva zbornik. Ako bismo ga s dvije riječi opisali ja bih rekao čovjekoljubac i knjigoljubac – istaknuo je Gavran.

Nakon njega nazočnima se obratio načelnik Gruda Ljubo Grizelj.

Fra Robert Jolić istaknuo je da je zbornik radova postao prava monografija. – Fra Ante nije djelovao u puno župa, ali gdje je djelovao ostajao je dugo. Uz pastoralni rad valja istaknuti njegovu graditeljsku aktivnost, a posebno arheološki rad. Nema nikoga tko nije proplakao zbog njegove knjige "Plaču li jeleni?", kazao je među ostalim fra Robert. Nakon drugih predstavljača na kraju se nazočnima obratio fra Ante Marić. Zahvalio je svima koji su uložili ogromni doprinos da iziđe ova knjiga. Zatim se prisjetio svojih roditelja, svojih godina u Gorici, s posebnim naglaskom na zahvalnost svima kako iz župe u kojoj je održana ova prekrasna večer tako i iz susjednih župa. Kasnije je u Pastoralnom centru Gorica bilo druženje. Fra Ante je razrezao tortu povodom 70. rođendana, a prigodan govor održao je fra Jozo Grbeš.

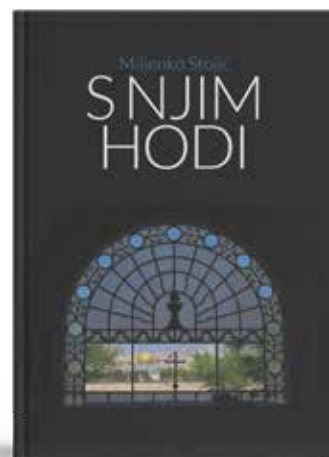
Iz tiska izašla nova zbirka pjesama fra Miljenka Stojića

Prošlih dana izašla je zbirka pjesama *S njim hodi* autora fra Miljenka Stojića, hercegovačkog franjevca, književnika i novinara, objavio je portal Jabuka.

Pjesnik svoju novu knjigu stilski i sadržajno temelji na podlozi prijašnjih djela držeći se temeljnih vjerskih načela i čudorednih zasada, kako su ocijenili kritičari. Po svemu sudeći bit će ova zbirka pjesama uspješnica, kao i neka druga Stojićeva djela. Podijeljena je u tri ciklusa: *Zrnice pjeska*, *Kad ono* i *Miriše na jug*. Stvaralački nemir zrelji je i subjektivniji. Pjesme

su osebnog izričaja te se kroza sve njih provlači pouzdanost i vjera u Boga. Ovo djelo izišlo je u nakladi Matice hrvatske u Čitluku i Vinkovcima, koje zastupaju Andrija Stojić i Dražen Švagelj. Knjigu je uredio Ljubo Krmek, a lekturu i korekturu Zdenka Leženić. Za tisak je zaslužna tiskara FRAM-ZIRAL iz Mostara. Miljenko Stojić piše pjesme, oglede, djela za djecu, kratke priče, aforizme, književnu kritiku, stručne i novinarske članke, uređuje knjige te prevodi. Zastupljen je u mnogobrojnim antologijama te prevođen, priopćeno je.

(kta/jabuka.tv)

Knjiga fra Ante Bekavca

Knjiga *Izvori moralne spoznaje u svjetlu nauka Drugoga vatikanskog koncila* plod je doktorskog istraživanja dr. sc. fra Ante Bekavca, svećenika i franjevca Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Marijina. Knjiga progovara o specifičnom pristupu i istraživanju nauka Drugoga vatikanskog koncila. Budući da teološko-moralno shvaćanje izvorâ moralne spoznaje podrazumijeva njihovu identičnost s izvorima moralne teologije kao takve, trebalo je cijeli korpus koncilskog nauka iščitavati i tumačiti u tom smislu i značenju. Autor se nije prestrašio ove zahtjevne zadaće, nego

je spremno i marljivo prionuo doktorskim istraživanjima i na svjetlo dana iznio jedno zaista originalno i jedinstveno čitanje i tumačenje koncilskog nauka u svjetlu tradicionalnoga teološko-moralnog nauka o izvorima moralne spoznaje, iznoseći na vidjelo staro i novo. U zaključku ove doktorske disertacije, autor Ante Bekavac piše: „Na kraju istraživanja o izvorima moralne spoznaje u svjetlu nauka Drugoga vatikanskoga koncila možemo zaključiti da Koncil uistinu predstavlja bogato i plodno vrelo nadahnuća, sadržaja i usmjerenja za cjelovitu obnovu tih izvora koje istovremeno shvaćamo i

kao izvore moralne teologije. Nije, dakle, riječ o izvanjskoj, ili o 'kozmetičkoj' obnovi moralne teologije, nego o obnovi sama njezina identiteta.“

Čarobne staze i drugi svjetovi – Drukčije priče o sv. Franji i njegovima novo je izdanje knjige fra Šimuna Šite Ćorića objavljene u nakladi Glasa Koncila

Riječ je o trećem, grafički redizajniranu izdanju knjige koja je prvotno izišla 2001. i 2003. godine. Knjiga donosi više od pedeset kratkih neobičnih zapisa i priča o čovjeku samcu i prolazniku koji je na ovom našem planetu proveo četrdeset i koju godinu, a učinio je toliko kao da je stoljećima na njemu živio. „Već je za života postao prava legenda. Pamtili su ga prosjaci i kraljevine, vinogradari i umjetnici, školovani i neuki, vjernici i nevjernici, istok i zapad, političari

i društva za zaštitu ptica selica. Pa i redovito stroga i ćudljiva crkvena hijerarhija njega je samo godinu-dvije nakon smrti najslužbenije proglasila svetim.“ Knjiga je podijeljena na dvije velike cjeline. Prva cjelina zapisa u kratkim crtama prikazuje najvažnije trenutke Franjina života, a druga donosi crtice iz života njegove redovničke braće i sestara, kako njegovih suvremenika tako i onih koji su ga odlučili slijediti nakon njegove smrti.

(Glas Koncila, Zagreb)

Iz tiska izišao 16. broj *Hercegovine franciscane*

U petak, 20. siječnja 2023., iz tiska je izišao novi, 16. broj časopisa za duhovnost, znanosti i umjetnost, *Hercegovina franciscana*, u nakladi Hercegovačke franjevačke provincije. I ovaj broj uredio je dr. fra Robert Jolić, glavni i odgovorni urednik. Lektura: dr. Irina Budimir. Računalna obrada i tisak: Fram-Ziral, Mostar.

U novom broju nalaze se sljedeći članci:

Rubrika Članci – rasprave – studije započinje dugim tekstom dr. fra Ivana Dugandžića „Novozavjetna etika u židovsko-helenističkom kontekstu. Helenističko-rimski preduvjeti širenja kršćanstva“ (str. 7-45). Slijede tekstovi: dr. fra Tomislav Pervan, „Bl. Charles Foucauld (1858. – 1916.): Bogotražitelj – pustinjač – mučenik. U povodu njegove kanonizacije 15. svibnja 2022.“ (str. 46-57); dr. fra Draženko Tomić, „Aksiološka obilježja kolokacija zabilježenih u prvom petogodištu mjesečnika *Kršćanska obitelj* (Mostar, 1900. – 1904.)“, uz napomenu da je tekst zbog duljine morao biti znatno skraćen (str. 58-91); dr. Marinka Šimić, „Stećci kao izvori“ (str. 92-134), u kojem se srednjovjekovni nadgrobni spomenici promatraju kao izvori za razna područja ili znanosti (kao povijesna vrela, važna za povijest kulture i vjersku povijest, povijest umjetnosti, etnologiju, arheologiju, graditeljsku baštinu, društveno-ekonomske uvjete, jezični izvor); dr. fra Iko Skoko, „Filozofija života u romanu *Patnje mladog Wertera*“ (str. 135-145); fra Antonio Petric, „Antimodernistička apologetika kod hercegovačkih franjevaca u

prvoj polovici 20. stoljeća“ (str. 146-166).

U rubrici Iz franjevačke baštine nalaze se sljedeći radovi: dr. fra Robert Jolić, „Bogoslovi Hercegovačke franjevačke provincije od 1945. do 1990. godine“ (str. 169-222), kao svojevrsan nastavak na sličnu temu o hercegovačkim franjevačkim sjemeništarima u istome razdoblju, objavljenu u zborniku u čast fra Anti Mariću; fra Ante Marić, „Zvona i zvonici franjevačke crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru“ (str. 223-236), s fotografijama starih i novih zvona; dr. fra Robert Jolić, „Poteškoće oko preuzimanja samostana u Slanom od Provincije sv. Jeronima (1914. – 1922.)“. U prigodi 100. obljetnice djelovanja hercegovačkih franjevaca u samostanu Slano (1922. – 2022.)“, str. 237-247.

Slijede četiri prijevoda veoma važnih autora i tema: Mario Vargas Llosa, „Kultura spektakla“, preveo dr. fra Ivan Ivanda (str. 253-268); Hans Urs von Balthasar, „Akcija i kontemplacija“, preveo isti (str. 269-278); Gerhard kard. Müller, „Očito krivovjernog biskupa ne treba slušati iz formalne lojalnosti“, intervju (str. 279-285), preveo dr. fra Tomislav Pervan; Gerhard kard. Müller, „Čovjek na Božju sliku. Ateistički posthumanizam ili kršćanski pogled na čovjeka“ (str. 286-293), preveo isti.

U rubrici Osvrti objavljena su četiri članka pod naslovom „Međugorski prijevori. Prepiska između mr. don Ivana Turudića i dr. fra Ivana Dugandžića“ (str. 297-315), a vezana za 14. Mariološko-marijanski kongres „Međugorje kao doprinos novoj

evangelizaciji“, održan u Međugorju u listopadu 2022. godine.

Nakon toga slijedi „Ljetopis Hercegovačke franjevačke provincije“ od listopada 2021. do listopada 2022. godine (str. 319-330), priredio R. Jolić.

Konačno slijedi nekoliko prikaza knjiga: *Hercegovački rodovi u Dubrovniku u doba Republike* dr. Marijana Sivrića (prikaz: Ante Paponja), *Podrijetlo i rodoslovlje Oreča Jerke Oreča* (Robert Jolić), *Moguće? Danas?* fra Marinka Šakote (R. Jolić), *Pedeset godina Naših ognjišta*, zbornik (Ivica Musić), zbornik radova *Čuvar, zaštitnik i anđeo knjige. Zbornik radova posvećen fra Anti Mariću uz njegov 70. rođendan* (R. Jolić), *Tragedija jednog naroda fra Božidara Benkovića* (Ivica Šarac), *Državna misao fra Dominika Mandića s uvodnom studijom o državnom pravnom položaju Bosne i Hercegovine 1878. – 1941.* Ivone Šego-Marić i Tihomira Zovke (Ivica Šarac), *Treptaji ljepote* fra Marijana Karaule (Ante Marić), *Fratar i planina* urednika Ive Čolaka (Ivica Šarac), str. 333-357.

Sve u svemu, oko 350 stranica korisna i vrijedna štiva. Želimo vam ugodno čitanje.

Robert Jolić

Objavljena doktorska disertacija fra Branka Marijića

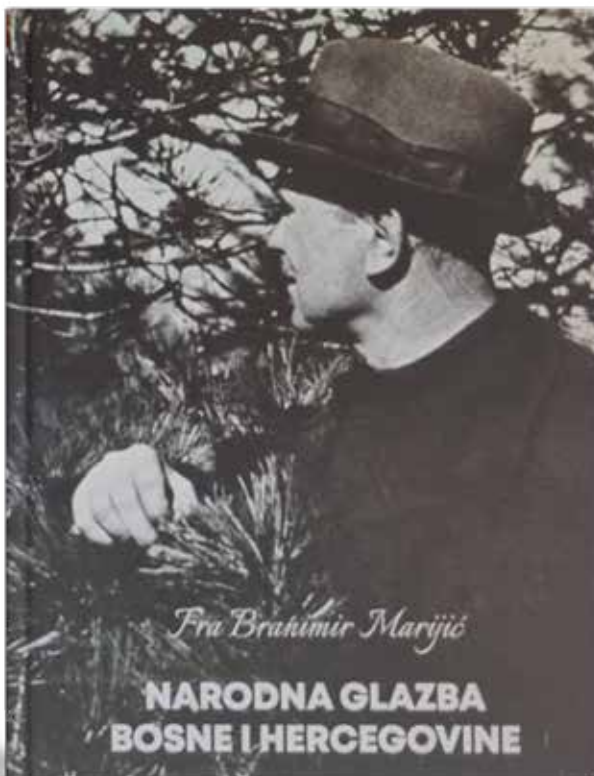
Fra Branimir Marijić, *Narodna glazba Bosne i Hercegovine*, prir. Jasmina Talam i fra Ante Marić, Mostar – Sarajevo, 2022., str. 335. Nakladnici: Franjevačka knjižnica Mostar, Univerzitet u Sarajevu – Muzička akademija i Informativni centar „Mir-Međugorje“.

Nedavno je svjetlo dana ugledala doktorska disertacija hercegovačkog franjevca Branka Marijića (Marića) – 86 godina nakon što ju je napisao i obranio na Bečkom sveučilištu (1936.). Radnja je izvorno pisana na njemačkom jeziku, a jedan uvezani primjerak je prije nekoliko godina – zalaganjem fra Ante Marića – pribavljen i za Franjevačku knjižnicu u Mostaru. Ideja za prijevod i objavljivanje te nadasve vrijedne radnje sazrela je osobito nakon što je Muzička akademija u Sarajevu, u suradnji s Provincijom, prije koju godinu organizirala znanstveni skup o fra Branku. Najzaslužnija za to je dr. Jasmina Talam, profesorica na Muzičkoj akademiji. Već se tada ozbiljno govorilo o potrebi prijevoda Marijićeve disertacije – jer to je prva doktorska disertacija iz muzikologije u povijesti nekog autora rođenog u Bosni i Hercegovini, a upravo je fra Branko prvi doktor muzikologije iz BiH! Taj je obiman i iznimno težak posao – i jezično i tehnički – konačno priveden kraju pred kraj 2022., kad je djelo i tiskano u tiskari FRAM – ZIRAL. Disertaciju je s njemačkog jezika na hrvatski prevela Zorislava Juratek, notografiju je uradio Zanin Berbić, lekturu i korekturu obavila je Josipa Šunjića, a uz disertaciju objavljeni su i još neki davno tiskani fra Brankovi

radovi: riječ je o 15 kraćih znanstvenih ili popularnih radova na temu narodne glazbe, objavljenih uglavnom 30-ih godina 20. stoljeća, najviše u *Sv. Ceciliji* i *Napretkovu Kalendaru*. Prijepis tekstova obavili su s. Veronika Cvitković, s. Anica Orlović, s. Ivana Džeba, Magdalena Čović, Nikolina Zovko, fra Alen Barać i fra Ante Marić. Prije samih fra Brankovih radova je njegov opširan životopis i uvod u njegov znanstveni rad iz pera dr. Jasmine Talam i fra Ante Marića. Ovim djelom konačno je skinuta paučina s iznimnog znanstvenog rada jednoga

neumornog znanstvenika, koji je većinu svoga aktivnog života proveo u tuđini, a jugoslavenske su ga vlasti proglasile narodnim neprijateljem te je desetljećima bio *persona non grata* u svojoj domovini i nepoželjan za bilo kakvu znanstvenu obradu. Nakon znanstvenog skupa o njemu te sada nakon objave njegovih djela fra Branko opet zauzima ono mjesto koje mu kao čovjeku, franjevcu i znanstveniku pripada. Knjigu možete nabaviti u Informativnom centru „Mir“ Međugorje i u Tajništvu Hercegovačke franjevačke provincije.

R. Jolić

Fra Šimun Oreč – autentični franjevački „mercedes“

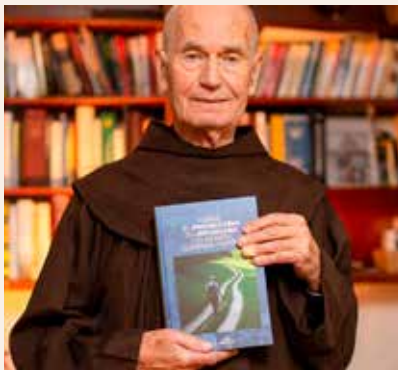
Knjiga fra Šimuna Oreča *Pješice od Frohnleintena do Jeruzalema i do najvećih europskih svetišta* na hrvatskom jeziku predstavljena je na blagdan Gospe Lurdske 11. veljače u prepunoj dvorani samostana hercegovačkih franjevaca u zagrebačkoj Dubravi.

Nakon pozdrava gvardijana o. Slavena Brekala, te uvodnih pjesama, dr. o. Serdo Čavar je ukratko opisao pješaka hodočašća fra Šimuna Oreča. Naglasio je njegovih više od 15 000 kilometara hodočasničkih pješčenja u zahvalu za hrvatsku samostalnost i slobodu te za mir u svijetu. Dr. Čavar s posebnom je empatijom govorio o o. Oreču koji je na puno načina uzor franjevcima.

U nastavku je o samoj knjizi govorila doc. dr. Jadranka Pavić koja je, između ostaloga, navela: „Autobiografsko djelo fra Šimuna Oreča školski je i odgojni primjer, te poticaj mladima, ali i svima nama ‘nihil dies sine linea’, dakle ‘nijedan dan bez crte’. Pozorno bilježeći, te ono što su donosili o njemu mediji, zatim intervjui, o pothvatu fra Šimuna Oreča na njegovu pješčkom za hrvatsku slobodu s prijedrenih više od 15 000 kilometara, ukoričeno je svjedočanstvo u vrijedno djelo.“

Nadalje je doc. Pavić kazala da primjeri fra Šimunova svjedočenja u njegovih 25 pješčkih hodočašća, opisani s puno detalja iz kulture, prirode, običaja, mjesta koja je obilazio poučni su, jer je uronjen u stvarnost. „Nabrajati sva svetišta i sve što je fra Šimun prošao, moglo bi se iz njegovih memoara unedogled nabrajati, a idem s osvrtnom na marijanska svetišta koja posebno privlače pozornost. U svojoj popratnoj opasci mr. Hildegard

Zink navodi: ‘Nadahnuća za svoja hodočašća dobio je autor 1995, u austrijskom svetištu Mariazell.’ Nadalje ističe mr. Zink: ‘Bez posebne pripreme za pješake marševi za više od stotine kilometara fra Šimun je izvršio svoj učinjeni zavjet da će nakon završetka ratnih zbivanja u svojoj Domovini hodočastiti pješice iz Frohnleintena do Međugorja’, kazala je doc. Pavić.

Fra Šimun Oreč, u zahvalu Bogu i Blaženoj Djevici Mariji hodočastio je pješice u brojna svetišta diljem Europe, od Portugala, Poljske, Ukrajine. Opisao je i pješčko hodočašće preko Turske, Sirije, Jordana pa sve do Jeruzalema, a na svim tim putovima stekao je brojne prijatelje koji su ga bratski primali. Susretao se s drugim konfesijama i religijama, kao što je s pravoslavljem u Carigradu i svetoj gori Atosu, islamom u Turskoj, Siriji i Jordanu, hinduizmom i budizmom u Indiji i Tibetu. Knjiga je opremljena, odnosno popraćena i s dvjestotinjak fotografija, a kako kažu u novinarstvu – fotografija govori više od tisuću riječi. Knjiga je objavljena i na njemačkom jeziku, pa je doc. dr. Pavić naglasila da je očekuje i na drugim jezicima, jer je poticajna za mlade naraštaje.

Novinar Vlado Čutura istaknuo je da je svaki fra Šimunov put

pratio, jer mu se javljao bilo elektroničkom poštom ili dolaskom u uredništvo Glasa Koncila u kojem je bio. „Fra Šimun se odlučio nositi živo Evanđelje i nije se bojao, unatoč tome što mu je bio ovozemaljski život često u opasnosti, od Kijeva nadalje. Bez straha hodočastio je od Gračaca do Knina. Kad se vratimo na autentično franjevaštvo sugrađani su sv. Franju ispočetka smatrali čudakom, pa i luđakom, ali njegovo propovijedanje o apsolutnom evanđeoskom siromaštvu u doba oštro naglašenih klasno-ekonomskih razlika u feudalnom društvu nalazi pristalice među narodom i siromašnim slojevima građanstva. Na tom tragu fra Šimun je prilagođen dobu u kojem živi, upustio se nositi Evanđelje za mir u svijetu. Franjevačkim duhom, jednostavnošću nosio je svoju franjevačku povijest utjelovljenu u sadašnjosti ili datosti stanovitoga vremena. Franjevac – Hrvat – Hercegovac! Ide Šime bez straha“, kazao je Čutura.

Na kraju je dodao: „Pješak se kreće od pet do sedam kilometara na sat. Prosječni vozač, ne profesionalni godišnje prijeđe oko 15 000 kilometara, a fra Šimun je to pješice prošao. Servis auta se radi barem jednom godišnje, a fra Šimunu gorivo je vjera, a servis su mu bila svetišta. I imao je najboljeg mehaničara – Fidelissimu Mater! Najvjerniju Majku, Kraljicu Mira u Međugorju. Kako donosi u knjizi – zanimljivo je da Gospa poručuje: ‘Molite sa mnom za mir. I vi možete svojom molitvom pridonijeti tom miru.’ Tim nadahnućem fra Šimun je crkveni i franjevački mercedes i to one najbolje linije poput 500 SL ili 280 SE!“

Dr. Kurt Herler opisao je fra Šimunovo djelovanje u Frohnleintenu u kojem je obnovio crkvu, samostan i oživio živu Crkvu koja danas diše punim plućima.

Novi mjuzikl - Čekajući Uskrsnuće

(HKM SOLOTHURN, POČETAK KORIZME 2023). Za ovo korizmeno i uskrsno vrijeme Hrvatsko kazalište u Švicarskoj ponovno je stavilo na svoj repertoar jednu originalnu predstavu. To je glazbeno-poetsko skazanje ČEKAJUĆI USKRSNUĆE, koje na mjestimice šokantan način povezuje Isusovu i ljudsku muku s plodovima spasenja i uskrsnuća.

Koliko se god u ovom mjuziklu prvenstveno prikazuje Isus uživo na križu, uz njega su i dvojica jadnih ljudi, Dizma i Gestas, također uživo na svojim križevima i sa svojim sudbinama. Tematizirana je i vidljiva i vjerojatno jedina crkva

na svijetu koja je posvećena jednome razbojniku, i to sagrađena u jednom gradu u Hrvatskoj. Uloga liječnice govori nam što se fiziološki događa s čovjekom koji tako raspet umire šest sati na križu, a zborovi završavaju ovo prikazanje sa željom pjevajući „u tebi sve što je dobro nek' uskrsne, procvjeta“.

Ovo neobično glazbeno-poetsko skazanje svojim pjevanjem vrlo značajno isprepliću i predočavaju brojni pjevači, među njima Ansambl Lado, Oktet Chorus Croaticus, Zlatan Stipišić Gibonni, kvartet Moses, Ivo Andrijašević, fra Šito & Singers, Zborovi mladih HKM Solothurn, a izvrsna

je i cijela glumačka ekipa. Tekst i glazbu potpisuje fra Šito, glazbene aranžmane Ivica Murat te kamere Zvonko i Matijas Knežević.

U ovom mjuziklu sudjeluje više od stotinu pjevača, glumaca i svih drugih sudionika koji su omogućili da se ovo postavi na scenu. Jedna verzija skazanja ČEKAJUĆI USKRSNUĆE prevedena je i titlovana na njemačkom, pa tako sve većim interesom švicarskih crkvenih ustanova dolazi i do švicarske publike. Uz već nekoliko najava za tv-prikazivanje, može se vidjeti i na YOUTUBE-u: https://www.youtube.com/watch?v=1Dk-7h_Wds

Humanitarna pomoć Ukrajini

Fra Slaven Brekalo, braćni par Jeff i Ankica Reed, vozač kamiona Drago Ostojić i đakon fra Fran Ćorić bili su od prvog do trećeg ožujka tekuće godine na putovanju u Ukrajinu gdje su pratili kamion humanitarne pomoći koji je organizirala naša Provincija. Kamion je sadržao prehrambene proizvode i odjeću u vrijednosti od oko 100.000 eura.

Novac je prikupljen preko donacija župnih zajednica i dobročinitelja Provincije. Ne može se ne spomenuti napetost koja je bila prisutna u prostoru ukrajinske države po samom našem dolasku. Cijelo vrijeme vožnje do tamo dojam je bio da je ta nevolja negdje daleko, ali kada se uzme podatak da je samo jedanaest sati vožnje iz Mostara dovoljno da bi se stiglo do Seredna – mjesta 40-ak kilometara udaljenog od granice s Mađarskom i seoca od pet tisuća stanovnika, gdje je obavljen pretovar robe iz našeg kamiona u ukrajinski, realnost zla i njegov dijabolički utjecaj na bilo što ljudsko, ako već hoćete i božansko, postaje itekako blizak i opipljiv. Iako smo od bojišnice bili udaljeni preko 600 kilometara, ne može se steći dojam da se radi o mirnom i za živjeti poželjnom ambijentu. Veo tuge i turobne crnine obavijao je zrak. Ali vremenski uvjeti, razdraga-

nost i vika djece i beskrajno dug i postojan osmijeh župnika iz Seredna, fra Francisa, vraća onu vazmenu nadu u Veliki petak koji kao da ne namjerava otići s ukrajinskog tla.

U jednostavnom tanjuru boršča (čorbi od kupusa i cikle) i gledanju kako potrepštine odlaze tamo gdje su potrebne, pruža nam se tračak hlada u žegi ukrajinskog dana. Nezaboravna i nestvarna je bila jutarnja šetnja dok smo promatrali dječicu kako pješice idu do škole ili veliki vinograd koji se protezao seoskom dolinom. I

koliko je onda tek poražavajuće vidjeti da se kao ljudi i (ukoliko je potrebno naglasiti) braća i sestre u Kristu tek povezujemo kada je neka nevolja u pitanju.

Ponekad tek kratak razgovor ili dobra riječ može biti spasonosna da ponovno vrati pogled koji kazuje onu istu rečenicu koju nam je fra Svetozar rekao preko Vibera: „Sve će biti dobro“. Čak i onda kada se čini da sve ide u obrnutom pravcu i kada nemamo ni zrno volje. Sve će biti dobro.

Gospodin vam dao mir.

Fra Fran Ćorić

Pred križem - molitvenik Križnog puta fra Josipa Vlašića i izložba slika Karin Grenc

Lijep kulturno i duhovno koristan događaj zbio se u nedjelju, 12. ožujka 2023. godine u kapelaniji Polja, u Masnoj Luci, u prekrasnoj prodolini ispod planine Čvrsnice i u blizini hajdučki opjevane Vran planine.

Naime, nakon molitve Puta križa i svete Mise, u Galeriji, u Masnoj Luci predstavljena je knjiga - molitvenik fra Josipa Vlašića koji nosi naslov *Pred križem – Otajstvo križa u tvome životu*. To je molitvenik Puta križa iz pera fra Josipa Vlašića, a predivnim slikama ga je obogatila splitska umjetnica Karin Grenc. U toj je prigodi otvorena Izložba Puta križa i drugih slika korizmene tematike, autorice slikarice Karin Grenc.

Pred mnoštvom posjetitelja upriličeno je predstavljanje fra Josipove knjige, u kojemu su sudjelovali ovim redoslijedom: pjevačka grupa „Eterno“ iz Posušja, urednica i voditeljica programa na radio postaji Mir Međugorje Višnja Spajić, predsjednik Matice hrvatske - Ogranak Grude Mario Bušić, autor knjige i voditelj Kuće molitve u Masnoj Luci fra Josip Vlašić i autorica slika i reljefa u knjizi i na izložbi Karin Grenc.

Pjevačka skupina iz Posušja veoma je lijepo otpjevala tri prigodne pjeme korizmene tematike i time dala veliki dorinos ovom skupu.

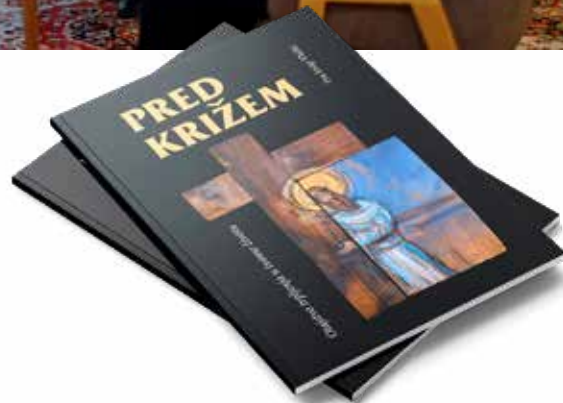
Voditeljica Višnja Spajić je u svom uvodnom obraćanju, pozdravivši sve prisutne, podijelila fra Josipovu knjigu - molitvenik na tri poglavlja. Na prvom

mjestu je molitva Puta križa (14 postaja) s uvodom samog autora, zatim je tu fra Josipova meditacija: Dodirujem Tvoje rane, Isuse; i na koncu su Male litanije ljubavi.

O knjizi je govorio predsjednik Matice hrvatske - Ogranak Grude Mario Bušić. On je između ostaloga kazao: „Možemo pomisliti da je tema križnoga puta iscrpljena, da nam knjiga ove tematike neće donijeti nešto zanimljivoga, i da nas neće baš nečim osobitim obogatiti. No, i letimičan pogled u ovu knjigu - molitvenik, neće nas ostaviti ravnodušnim. Jednostavno će nas vući svaka sljedeća rečenica, molitva, osjetit ćemo da je nešto u stilu, načinu, jeziku, izričaju, jedinstveno i značajno.

Jezik kojim je fra Josipov Put križa napisan upravo je ono što naoko i već poznate i toliko prepričane događaje iz Biblije i naše

kršćanske tradicije čini zanimljivim, privlačnim, za čitanje, za molenje, za meditiranje ...

Uza svaku je postaju i poglavlje fra Josipova križnoga puta vezana po jedna slika splitske, a mogu slobodno kazati i naše umjetnice Karin Grenc. Karin, koja svojim, rekao bih, ikonama Krista, Bogorodice, i drugih likova s Isusova križnoga puta oslikanim na odbačenim daskama i drvima, stavlja u nas sve puni doživljaj Riječi Božje i neprestano nas nuka da

se približimo Kristu i po njegovoj patnji dođemo da vrhunca – do Uskrsa. Karin je skromna osoba, takve su joj i slike od skromnih materijala na skromnom odbačenom drvu. I upravo po tomu možemo vidjeti kako je skromnost zapravo veličanstvenost. Što si manji, to si veći. To je biblijska, Kristova kategorija. Nama često nerazumljiva, ali je istinita. U to se možete uvjeriti ako uzmete ovu fra Josipovu knjigu koja je zapravo molitvenik i moleći razmatrate uz Karinine veličanstvene slike križnoga puta.“

Fra Josip Vlašić zahvalio je svima na dolasku. Posebno je zahvalio Karin Grenc na njezi-

nu doprinosu ovoj knjizi, ovoj izložbi, ovom događaju u Kući molitve, u Masnoj Luci.

Autorica izložbe Karin Grenc zahvalila je prije svega dragom Bogu koji je neprestano prati dok slika. I svima drugima na dolasku i podršci, odobito fra Josipu! „Osluškujući tekst iz fra Josipova križnog puta, stalno me nukalo slikati prema tim divnim molitvama i meditacijama. Tako sam ove slike uradila“, kazala je Karin Grenc, koja je doista nadahnuta Kristovom patnjom ali i konačnom Pobjedom–Uskrsnućem uradila prekrasne slike za ovu izložbu i za knjgu fra Josipa Vlašića *Pred križem*.

Višnja Spajić je pročitala nadahnuti tekst akademskog slikara Tomislava Čavara koji se sa stručne strane osvrnuo na slike autorice Karin Grenc.

Između svih sudionika posebno se svojim gostoprimstvenim osobinama iskazao fra Marko Galić, a među mnoštvom prisutnih bili su i fra Josipova braća Petar i Tino Vlašić!

Doista lijep događaj vrijedan pamćenja! Čestitke Karin i fra Josipu na ovim lijepim djelima!

Masna Luka, 12. ožujka 2023.
Markus Bohrerermann

Raspored osoblja

PROVINCIJALAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
www.franjevci.info
mostar@franjevci.info

PROVINCIJAL

fra Jozo Grbeš

VIKAR PROVINCIJE

fra Miro Šego

DEFINITORI

fra Mladen Vukšić
fra Danko Perutina
fra Ante Bekavac
fra Josip Vlašić
fra Slaven Brekalo

SLUŽBE

TAJNIK

fra Stanko Ćosić

EKONOM

fra Jure Barišić

IZASLANIK ZA BRAĆU U ŠVICARSKOJ

fra Niko Leutar

TAJNIK ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović

TAJNIK ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ante Bekavac

MODERATOR TRAJNE FORMACIJE

fra Danko Perutina

ODGOJITELJ POSTULANATA I

SKRB ZA SJEMENIŠTARCE

fra Stanko Ćosić

POMOĆNI ODGOJITELJ POSTULANATA

fra Svetozar Kraljević

ODGOJITELJ NOVAKA

fra Ivan Landeka ml.

POMOĆNI ODGOJITELJ NOVAKA

fra Andrija Majić

ODGOJITELJ BRAĆE S

JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA

fra Josip Serđo Ćavar

POMOĆNI ODGOJITELJ BRAĆE S

JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA

fra Renato Galić

POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Andrija Majić

DUHOVNI ASISTENT OFS-A

fra Josip Vlašić

DUHOVNI ASISTENT FRAME

fra Jozo Hrkać

PROMICATELJ DUHOVNIH ZVANJA

fra Jozo Hrkać

VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE"

fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

DELEGAT PROVINCIJE ZA ZAŠTITU

MALOLJETNIKA I RANJIVIH ODRASLIH

OSOBA

fra Ivan Sesar

isesar21@outlook.com

+385 91 617 2494

VIJEĆA

VIJEĆE ZA DUHOVNOST

fra Josip Vlašić, pročelnik

Članovi Vijeća: Gvardijani

TAJNIŠTVO ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović, tajnik i promicatelj

evangelizacije

Članovi Vijeća: Župnici župa povjerenih Provinciji i

fra Filip Sučić

TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ante Bekavac, tajnik

Članovi: Svi odgojitelji, moderator trajne formacije
i promicatelj duhovnih zvanja

VIJEĆE ZA EKONOMIJU

fra Jure Barišić, pročelnik

Članovi: Provincijski i samostanski ekonom

VIJEĆE ZA INFORMIRANJE, KULTURNO- ZNANSTVENU I IZDAVAČKU DJELATNOST

fra Robert Jolić, pročelnik

fra Ante Marić

fra Ivan Ivanda

fra Miljenko Mića Stojić

fra Ante Bekavac

VIJEĆE ZA KARITATIVNU I SOCIJALNU DJELATNOST

fra Slaven Brekalo, pročelnik

fra Svetožar Kraljević

fra Jozo Radoš

fra Dragan Ružić

fra Nikola Rosančić

VIJEĆE ZA KULTURNO-POVIJESNU BAŠTINU, GRADITELJSTVO I SAKRALNU UMJETNOST

fra Miro Šego, pročelnik

Gvardijani Provincije i gvardijani u Slanome i u
Dubravi,

potrebni stručnjaci iz područja liturgije, arhitekture,
građevinarstva, sakralne umjetnosti i konzervacije

VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I SKRB ZA SVE STVORENO

fra Mladen Vukšić, pročelnik

fra Stanko Mabić

fra Anthony Burnside

fra Mario Knezović

fra Jozo Hrkać

VIJEĆE ZA PASTORALNU SKRB NA PROMICANJU DUHOVNIH ZVANJA

fra Jozo Hrkać, pročelnik

Duhovni asistenti Frame

USTANOVE

MIR I DOBRO, službeno glasilo

Franjevačka 1, pp 153

88 000 Mostar

tel.: (036) 333-525

faks: (036) 333-526

mostar@franjevci.info

www.franjevci.info

Odgovorni urednik

fra Jozo Grbeš, provincijal

Glavni urednik

fra Stanko Ćosić, tajnik Provincije

EKONOMAT

Franjevačka 1, pp 153

88 000 Mostar

tel./faks: (036) 323-223

ekonomat.hfp@gmail.com

Ekonom

fra Jure Barišić

ARHIV

Franjevačka 1, pp 153

88 000 Mostar

tel.: (036) 333-488

faks: (036) 333-489

Arhivar

fra Robert Jolić

fra Ante Tomas

pomoćnik arhivara za fototeku

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153

88 000 Mostar

tel./faks: (036) 334-237

fraknjmo2005@gmail.com

Knjižničar

fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2

10 040 Zagreb-Dubrava

tel./faks: +387-1-29-11-931

www.fra3.net

Adresar

Magistar bogoslova
fra Josip Serdo Ćavar

Pomoćni magistar bogoslova
fra Renato Galić

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgojitelj novaka
fra Ivan Landeka ml.

Pomoćni odgojitelj novaka
fra Andrija Majić

POSTULATURA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar

Odgojitelj postulanata
fra Stanko Ćosić

Pomoćni odgojitelj postulanata
fra Svetožar Kraljević

SJEMENIŠTE

FRANJEVAČKO SJEMENIŠTE SINJ
Fratarski prolaz 4
21230 SINJ
frasjemeniste.sinj@gmail.com

Zadužen za sjemeništance
fra Stanko Ćosić

VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAČE"

Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info
fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

FONDOVI

FOND SOLIDARNOSTI

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

FOND ZA ODGOJ FRATARIA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

Pomoć bližnjemu

1. MAJČINO SELO

Ustanova za predškolski odgoj i socijalnu skrb
Ul. Kralja Tomislava, 71
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org

Upravno vijeće
fra Branimir Musa, predsjednik
fra Dario Dodig
fra Mladen Vukšić
Mario Žilić
Andrea Bevanda

Ravnatelj
fra Dragan Ružić

2. MILOSRDNI OTAC

Udruga za pomoć u rehabilitaciji ovisnika
Kralja Tomislava 100
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651567
motac@tel.net.ba
www.milosrdni-otac.com/

Predsjednik udruge
fra Dragan Ružić

3. MEĐUGORJE MIR – MAJČINO SELO

Kralja Tomislava 69
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651 704,
medjugorje.caritas@tel.net.ba

Predsjednik udruge
fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba
www.fram.ba

Ravnatelj
fra Miro Šego

NAŠA OGNJIŠTA
Trg fra Mije Čuića 1
80240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-859
faks: (034) 352-808
nasa.ognjista@tel.net.ba

Ravnatelj i glavni urednik
fra Gabrijel Mioč

BRAĆA U DOMOVINI

BOSNA I HERCEGOVINA

1. HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE

Trg Sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992
www.humac.ba; info@franjevci-humac.info

Uprava
fra Dario Dodig, gvardijan
fra Andrija Majić, sam. vikar
fra Andrija Majić, ekonom

Župa sv. Ante

Trg sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

Bratstvo

fra Dario Dodig
gvardijan, župnik
dodigdario@gmail.com

fra Andrija Majić
sam. vikar, sam. ekonom, ž. vikar,
pom. odgojitelj novaka
andrija.majic36@gmail.com

fra Radoslav Dragičević
ž. vikar

fra Klement Galić
de familia

fra Ferdo Majić
ž. vikar

fra Rade Vukšić
de familia
andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić
de familia
nikic.andrija@tel.net.ba

fra Petar Ljubičić
ž. vikar
fra.petar@gmail.com

fra Mladen Herceg
ž. vikar
mladen.herceg@tel.net.ba

fra Vlado Lončar
de familia
vlado.loncar2@gmail.com

fra Marko Dragičević
ž. vikar
marko.dragicevic1947@gmail.com

fra Vlado Buntić
de familia

fra Ivan Matijašević
de familia

fra Ivan Landeka ml.
ž. vikar, odgojitelj novaka
fraivanl@yahoo.com

Adresar

fra Marko Bandić
ž. vikar
marko90bandic@gmail.com

fra Franjo Markić
ž. vikar
fra.franjo.markic@gmail.com

GALERIJA "MAJKA"

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

MUZEJ

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000
Ravnatelj: Gvardijan u samostanu Humac

Kuće i župe samostanskog okružja

1. DRINOVCI - Župa sv. Mihovila Arkandela

88 344 Drinovci
tel.: (039) 672-425; faks: (039) 672-572

fra Josip Mioč
župnik, duh. asistent Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Dario Galić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
dagalic987@gmail.com

2. GORICA – Župa sv. Stjepana

88 345 Sovići
tel.: (039) 670-294
zupni.ured.gorica@gmail.com

fra Marin Karačić
župnik, duhovni asistent OFS-a i Frame
marin.karacic@gmail.com

fra Goran Ćorluka
ž. vikar
corluka1@gmail.com

fra Vinko Mikulić
ispovjednik

HRVATSKA FRANJEVAČKA ARHEOLOŠKA ZBIRKA "SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA"

88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj
Župnik iz Župe Gorica

Kustos
Kapelan iz Župe Gorica

3. KLOBUK – Župa sv. Marka

88 324 Klobuk
tel./faks: (039) 845-096

fra Ante Kurtović
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
fraantekurtovic@gmail.com

4. RUŽIĆI – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 347 Ružići
tel.: (039) 674-291

fra Tomislav Jelić
župnik, duh. asistent Frame
ftj.too@gmail.com

5. TIHALJINA – Župa Bezgrješnog začeća BDM

88 348 Tihaljina
tel.: (039) 673-004

fra Ljubo Kurtović
župnik, duh. asistent Frame
ljakurtovic96@gmail.com

6. VELJACI – Župa sv. Ilije Proroka

88 326 Vitina
tel.: (039) 841-801
zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Željko Grubišić
župnik, duh. asistent OFS-a
zeljko.grubisic@tel.net.ba

fra Branimir Musa
ž. vikar
branemusa@net.hr

7. VITINA – Župa sv. Paškala

88 326 Vitina
tel./faks: (039) 841-890

fra Stanko Mabić
župnik, duh. asistent Frame
stanko.mabic@tel.net.ba

fra Ivan Boras
župni vikar, duh. asistent OFS-a
fraivanboras@gmail.com

2. KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA

Omladinska 1.
88 400 Konjic
tel./faks: (036) 730-653

Uprava
fra Ferdo Boban, gvardijan
fra Drago Vujević, župnik, sam. vikar

Župa sv. Ivana Krstitelja

Omladinska 1.
88 400 Konjic
zukromjic@gmail.com
tel./faks: (036) 730-653

Bratstvo

fra Ferdo Boban
gvardijan
ferdoboban46@gmail.com

fra Drago Vujević
župnik, sam. vikar, sam. ekonom
adresanovadraco@gmail.com

3. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 327-348

Uprava
fra Danko Perutina, gvardijan
fra Ante Marić, sam. vikar
fra Ante Marić, ekonom

Župa sv. Petra i Pavla

Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 334-231
www.franjevci-mostar.info
zupasvpetraipavla@gmail.com

Bratstvo

fra Jozo Grbeš
provincijal

fra Danko Perutina
gvardijan, župnik, definator, duh. asistent OFS-a
dperutina@gmail.com

fra Mijo Križanac
časni brat

fra Ivan Bebek
de familia

fra Filip Sučić
ž. vikar
filip.pilesucic@gmail.com

fra Ljubo Lebo st.
de familia

fra Svetozar Kraljević
ž. vikar, voditelj Dompesa, pomoćni odgojitelj
postulanata
fr.svetozar@gmail.com

fra Ante Marić
sam. ekonom, ž. vikar, provincijski knjižničar
fraante.maric@tel.net.ba

fra Ante Tomas
pomoćnik arhivara za fototeku
ante.tomas@gmail.com

fra Marko Jurić
ž. vikar
fra.markojuric@gmail.com

fra Robert Jolić
ž. vikar, arhivar Provincije
rjolic@tel.net.ba

fra Ante Kelava
ž. vikar
ante.kelava1@gmail.com

fra Stanko Ćosić
tajnik Provincije, odgojitelj postulanata, ž. vikar
stenx84@gmail.com

Adresar

fra Tomislav Crnogorac
ž. vikar, duh. asistent Frame
tomo.crnogorac30@gmail.com

fra Alen Barać
časni brat

fra Fran Ćorić
đakon
fr.coric@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. ČERIN – Župa sv. Stjepana
88 265 Čerin
tel./faks: (036) 652-139
zupni.ured-cerin@tel.net.ba

fra Velimir Bagavac
župnik, duh. asistent Frame
velimirbagavac@yahoo.com

fra Tomislav Sablje
ž. vikar
tomislavsablje@gmail.com

fra Stjepan Neimarević
ž. vikar

fra Marinko Šakota
ž. vikar
marinko.sakota@medjugorje.hr

2. ČITLUK – Župa Krista Kralja
88 260 Čitluk
tel.: (036) (036) 642-540; 643-710
faks: (036) 640-018
zupa.citluk@tel.net.ba

fra Miro Šego
župnik, vikar Provincije, duh. asistent OFS-a
miro.sego1@tel.net.ba

fra Luka Ćorić
ž. vikar
lukacoric25@gmail.com

fra Ivan Slišković
ž. vikar, duh. asistent Frame
ivan.slija@gmail.com

3. GORANCI – Župa Uznesenja BDM
88 000 Mostar
tel.: (036) 381-102

fra Ivan Ivanda
župnik
ivan.ivanda@gmail.com

4. GRADNIĆI – Župa sv. Blaža
88 260 Čitluk
tel./faks: (036) 642-006

fra Nikola Rosančić
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
nikolarosancic@gmail.com

5. MEĐUGORJE – Župa sv. Jakova apostola
Gospin trg 1
88 266 Međugorje
tel.: (036) 650-206; 650-310, 651-333
faks: (036) 651-444
www.medjugorje.hr

fra Zvonimir Pavičić
župnik, duh. asistent OFS-a
zvonimir.pavicic@gmail.com

fra Ivan Dugandžić
ž. vikar
fra.ivan.dugandzic@gmail.com

fra Karlo Lovrić
ž. vikar
karlo.lovric@medjugorje.hr

fra Slavko Soldo
ž. vikar
slavko.soldo.ss@gmail.com

fra Jozo Grubišić
ž. vikar
jozo34095@gmail.com

fra Dragan Ružić
ž. vikar, ravnatelj Majčina sela
druzic@libero.it

fra Josip Marija Katalinić
časni brat

fra Jure Barišić
ž. vikar, ekonom Provincije
jure.barisic79@gmail.com

fra Antonio Primorac
ž. vikar
toniprimorac3@gmail.com

fra Ivan Hrkac
ž. vikar, duh. asistent Frame
ivan.hrkac.fra@gmail.com

fra Marin Mikulić
đakon
mikulicmarin93@gmail.com

Samostan školskih sestara franjevk
Donji Barači 8
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651 - 578

Duhovnik
fra Tomislav Pervan
tomislav.pervan@tel.net.ba

**4. ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN
UZNESENJA BDM**
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: (039) 702-900
faks: (039) 702-935

Uprava
fra Ivan Marić ml., gvardijan
fra Augustin Čordaš, vikar
fra Ante Penava, ekonom

Župa Uznesenja BDM
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
faks: (039) 702-936

Bratstvo

fra Ivan Marić ml.
gvardijan, župnik
maric.iko@gmail.com

fra Dane Karačić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
fradanek@gmail.com

fra Ante Penava
sam. ekonom, ž. vikar
tonipenava@gmail.com

fra Stanko Banožić
ž. vikar
stanko.b@bluewin.ch; stanko.banozic@hotmail.com

fra Valentin Vukoja
ž. vikar
metaljke@gmail.com

fra Miljenko Mića Stojić
vicepostulator, ž. vikar
www.miljenko.info

fra Augustin Čordaš
ž. vikar, duh. asistent Frame
gusta432@gmail.com

fra Zlatko Ćorić
ž. vikar
z.zlatko7@gmail.com

fra Džoni Dragić
ž. vikar
dzoni_mo@hotmail.com

fra Franjo Ćorić
ž. vikar
frafranjocoric@gmail.com

fra Ivan Crnogorac
đakon
ivan.crnogorac73@gmail.com

**FRANJEVAČKI MUZEJ I
GALERIJA ŠIROKI BRIJEG**
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel/faks: (039) 702-922; 705-816
franjevacka.galerija@gmail.com
www.fmg-sb.com
Ravnatelj: Gvardijan u samostanu Široki Brijeg

Kuće i župe samostanskog okružja

1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeća BDM
88 240 Posušje
tel.: (039) 681-052
faks: (039) 680-79

Adresar

fra Mladen Vukšić
definitor, župnik
framladenvuksic@gmail.com

fra Ante Leko
ž. vikar

fra Ivan Landeka st.
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
ivan.landeka@tel.net.ba

fra Jozo Hrkać
ž. vikar, područni asistent Frame
jozohrkac@gmail.com

fra Robert Pejić
ž. vikar
fr.robertpejicic@gmail.com

FRANJEVAČKI MUZEJ "U KUĆI OCA MOJEGA"

Trg fra Grge Martića 1, 88 240 Posušje
tel: (039) 685 – 295

2. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika
88 220 Široki Brijeg
tel./faks: (039) 719-500

fra Robert Kiš
župnik
zupniuredizbicno@gmail.com

3. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla
88 226 Kočerin
tel.: (039) 711-300

fra Mario Knezović
župnik, duh. asistent Frame
fra.mario@tel.net.ba

fra Velimir Mandić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
velimir.mandic@tel.net.ba

4. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane
88 223 Ljuti Dolac
tel./faks: (039) 713-169
zupniuredljutidolac@gmail.com

fra Ignacije Alerić
župnik
ignacije.aleric@gmail.com

5. POLJA, MASNA LUKA – Kuća molitve
Kapelanija sv. Ilije Proroka
p.p. 42
88 240 Posušje
tel./faks: (039) 718-100

fra Josip Vlašić
kapelan Polja, ravnatelj
josipvl@gmail.com

fra Petar Krsić
ispovjednik

fra Marko Galić
časni brat, provincijski krojač
galicmarko13@gmail.com

6. POSUŠKI GRADAC – Župa sv. Franje Asiškog
88 243 Broćanac
tel./faks: (039) 694-321
www.posuski-gradac.com

fra Petar Drmić
župnik, duhovni asistent OFS-a
petar.drmic@tel.net.ba

7. RAKITNO – Župa sv. Ivana Krstitelja
88 245 Rakitno
tel.: (039) 692-126
faks: (039) 692-533

fra Vlatko Soldo
župnik
vladosoldo25@gmail.com

8. RASNO – Župa sv. Franje Asiškog
88 342 Dužice
tel.: (039) 712-555

fra Stipe Biško
župnik
stipe.bisko@gmail.com

5. TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA

Trg fra Mije Ćuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808
www.samostan-tomislavgrad.info

Uprava

fra Bože Milić, gvardijan
fra Hrvoje Miletić, vikar
fra Hrvoje Miletić, ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Ćuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Bože Milić
gvardijan
boze.milic@gmail.com

fra Hrvoje Miletić
župnik, sam. ekonom, sam. vikar,
duh. asistent OFS-a
miletichrvoje@yahoo.com

fra Ante Ivanković
de familia

fra Gabrijel Mioč
ž. vikar

fra Luka Zorić
de familia
zoricluka654@gmail.com

fra Ante Pranjić
ž. vikar
a.pranjic@gmx.net

fra Josip Jolić
de familia
jozo.jolic@tel.net.ba

fra Vinko Kurevija
ž. vikar
vinkokurevija1@gmail.com

fra Stjepan Martinović
ž. vikar
stjepan.martinovic61@gmail.com

fra Radomir Krišto
časni brat

fra Mate Tadić
ž. vikar
mathetaus@gmail.com

fra Nikola Jurišić
ž. vikar, duhovni asistent Frame
njurismic992@gmail.com

FRANJEVAČKI MUZEJ TOMISLAVGRAD

Trg Mije Ćuića 2
80 240 Tomislavgrad
Ravnatelj: Gvardijan u samostanu Duvno

Kuće i župe samostanskog okružja

1. BUKOVICA – Župa sv. Franje Asiškog

80 243 Mesihovina
tel./faks: (034) 316-054

fra Stipe Marković
župnik
markovicstipe52@gmail.com
bukovicazupa@gmail.com

fra Jozo Radoš
ž. vikar, ravnatelj „Kapi ljubavi“

2. KONGORA – Župa Presv. Srca Isusova

80 244 Kongora
tel/fax: (034) 365-600
zupni.ured.kongora@tel.net.ba

fra Mario Ostojić
župnik, vojni kapelan
mario.ofm@gmail.com

3. ROŠKO POLJE – Župa sv. Ivana Krstitelja

80 247 Roško Polje
tel./faks: (034) 369-105

fra Mladen Rozić
župnik
mladen.rozic@tel.net.ba

Adresar

4. SEONICA – Župa Uznesenja BDM

80 343 Mesihovina
tel.: (034) 368-043

fra Sretan Ćurčić
župnik
sretan.curcic@tel.net.ba

5. ŠUICA – Župa sv. Ante Padovanskog

80 249 Šuica
tel.: (034) 367-100

fra Anthony Burnside
župnik, duh. asistent Frame
asburnsi@bih.net.ba

HRVATSKA

Pozivni telefonski broj 00385

1. BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

pp 102
20 260 Korčula
tel.: +385-20-712-566
faks: +385-20-711-561

fra Ivan Sesar
upravitelj samostana Badija,
delegat za Kustodiju u Albaniji,
prov. pravnik,
isesar21@outlook.com

2. SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

1. Slano

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277
samostan.slano@gmail.com

fra Stipan Klarić
gvardijan, župnik
stipanklaric@gmail.com

fra Ante Medić
pastoralni suradnik
ante.medic350@gmail.com

fra Stipe Pervan
de familia

fra Damjan Perić
časni brat, vikar, ekonom
rujan.kuk@gmail.com

2. Ošlje

tel.: 020 / 752-655
20 205 Topolo

fra Stipan Šarić
župni upravitelj: Ošje i Topolo
stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st.
župni upravitelj: Smokovljani i Lisac
imaric1967@gmail.com

3. OREBIĆ - SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Celestinov put 6 - 20250 OREBIĆ
tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić
upravitelj samostana
simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić
časni brat, čuvar muzeja i galerije

fra Venancije Malić
malic.ivan7@gmail.com

4. ZAGREB – SAMOSTAN BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BDM

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel.: (01) 29-11-931
faks: (01) 29-11-935
www.herc-fra3.net

Uprava
fra Slaven Brekalo, gvardijan
fra Ante Bekavac, sam. vikar
fra Ante Bekavac, sam. ekonom

Bratstvo

fra Slaven Brekalo
gvardijan

fra Josip Serđo Ćavar
odgojitelj bogoslova, duh. asistent Frame
serdjo_cavar@yahoo.com

fra Šimun Oreč
ispovjednik
fr.simun.orec@gmail.com

fra Jozo Zovko
ispovjednik
padre.jozo@gmail.com

fra Zoran Senjak
ispovjednik
zo.senjak@gmail.com

fra Draženko Tomić
drazenko_t@yahoo.com

fra Ante Bekavac
ispovjednik, profesor, sam. vikar
antebekavac@gmail.com

fra Ivica Zovko
KUĆA SV. FRANJE
Dom za starije i nemoćne osobe
Sv. Izidora 5, Odra
10 020 Novi Zagreb
trajni đakon, na liječenju
ivica.zovko@zg.t-com.hr

fra Renato Galić
pomoćni odgojitelj bogoslova
renatogalic26@gmail.com

fra Alen Pajić
alen.pajic88@gmail.com

BRAĆA U ZAPADNOJ EUROPI

AUSTRIJA

Pozivni telefonski broj 0043

Župe

1. MARIA SAAL
Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL

fra Franjo Vidović
profesor, rektor, župnik
franjo.vidovic@tanzenberg.com

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039
Via Merulana 124 B
00185 ROMA

fra Miljenko Šteko
gvardijan Međunarodnog zavoda Antonianum u
Rimu - Collegium S. Antonii Patavini in Urbe
guardcisa@gmail.com
Tel. +39 06 70373470
miljenko.steko@medjugorje.hr

fra Branimir Novokmet
student
fbranekmet@gmail.com

fra Perica Ostojić
student
pegaostojic@gmail.com
Via S. Maria Mediatrice 25
00165 Roma:

fra Vjekoslav Milićević
tajnik Generalnog ministra
fravjekom@yahoo.com

NJEMAČKA

Pozivni telefonski broj 0049

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AUGSBURG

Alte Gasse 15-A
86152 Augsburg
tel.: (0821) 519-802; 581-839
faks: (0821) 582-702
www.hkm-augsburg.de

fra Ivan Čilić
voditelj misije
ICilic@gmx.de

fra Mate Logara
kapelan u misiji
matelogara@yahoo.com

fra Tomislav Puljić
misionar
tomislavpuljic@yahoo.com

Adresar

2. NERSINGEN

NEU – ULM
Alte Landstr. 3
89 278 NERSINGEN
tel.: 0049 – 7308 - 7734
www.hkm-neu-ulm.webnode.com

fra Ivan Leutar
voditelj misije
leutar@a1.net

3. SINGEN-VILLINGEN

Rielasingerstr. 41
78224 Singen
tel: (07731) 66-353
fax: +49 – 7731 – 749 – 464.
www.hkmsingenvillingen.de
info@hkmsingenvillingen.de
stan: Pfarrhaus St. Nikolaus, Singenerstrasse 14
78315 Böhlingen Radolfzell

fra Robert Crnogorac
voditelj misije
robert.crnogorac@gmx.de

ŽUPE

AUGSBURG

Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
tel.: (0821) 881-103; faks: (0821) 883-254

fra Mate Čilić
župnik
mate.cilic@bistum-augsburg.de

TÜBINGEN

Wilhelmsstift Tübingen
Collegiumsgasse 5
72070 Tübingen

fra Ivan Penavić
student
ivanpenavic@gmail.com

ŠVICARSKA

Pozivni telefonski broj 0041

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AARAU

Bahnhofplatz 1
5400 BADEN
tel.: 062-8220474
faks: 062-8225775

fra Niko Leutar
voditelj misije
Tödistrasse 21
5430 WETTINGEN
nleutar@bluewin.ch

2. BASEL

Waldenburgerstrasse 32
CH - 4052 Basel
Tel: 0041 61 692 76 40
petar.topic@bluewin.ch

fra Petar Topić
voditelj misije

3. BERN

Quartiergasse 12
3013 Bern
tel.: (031) 331-56-52
faks: (031) 332-12-48
www.hkm-bern.com

fra Gojko Zovko
voditelj misije
goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD

Klösterliweg 7
8500 Frauenfeld
mob.: +41 79 101 42 84
hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch

fra Mika Stojić
voditelj misije
mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN

Kath. Kroatenmission
Postfach 307
7004 Chur

fra Vine Ledušić
voditelj misije
vineledui@yahoo.it
hkmgr@bluewin.ch

6. LAUSANNE - WALLIS

Terbinerstr. 51a
CH - 3930 Visp

fra Vladimir Ereš
fra.vlado@gmx.ch

7. LUZERN

Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041 360 15 04
www.hkm-luzern.ch
hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš
voditelj misije
branko.rados@gmx.ch
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN

HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Ćorić
voditelj misije
s_coric@bluewin.ch

9. ST. GALLEN

Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen
tel.: (071) 277-83-31
faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.hkm-stgallen.ch

fra Mijo Pinjuh
voditelj misije
fra_mico@bluewin.ch

10. TICINO

Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović
voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.com

11. ZUG

Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Slavko Antunović
voditelj misije

Langgasse 18
6340 Baar Zg
tel.: (041) 763-11-86
mob.: 0041/799391393
slavko.antun@gmail.com
slavko.antunovic@ka.htnet.hr

12. ZÜRICH

Kroatische kath. Mission - Zürich
Schlossgasse 32
8003 Zürich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch; www.hkmzuerich.ch

fra Ivan Prusina
voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Antonio Šakota
misionar
tonisakota@gmail.com

fra Goran Azinović
misionar
azinus@gmail.com

Adresar

ŽUPE

1. NETSTAL, GI

Kreuzbühlstr. 9
8754 NETSTAL, GI
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko
župnik župe Netstal i ž. upravitelj župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAČA U KUSTODIJI

Hrvatska franjevačka kustodija Svete Obitelji

4848 South Ellis Avenue
Chicago, IL 60615
773-536-0552

kustos: fra Marko Puljić-Vlahić, ofm
markopofm@gmail.com
chicagoofm@gmail.com
www.crofranciscans.com

FRANJEVAČKI SAMOSTAN SV. ANTE

4848 South Ellis Avenue
Chicago, IL 60615
773-373-3463
chicagoofm@gmail.com

fra Josip Nenad Galić, ofm,
gvardijan
josephgalic@aol.com

fra Marko Puljić-Vlahić, ofm
markopofm@gmail.com

fra Pavao Maslač, ofm
pmaslach1951@gmail.com

fra Lawrence Frankovich, ofm
lafranofm@aol.com

fra Zvonimir Kutleša, ofm
zkutlesa@yahoo.ca

fra Ilija Puljić, ofm
frailijapuljic@gmail.com

fra Slaven Tomić, ofm
đakon
slaventomic@gmail.com

fra Alojzije Slavko Anđelić, ofm
đakon
slavko.andjelic3@gmail.com

fra Vinko Baćak, ofm
bogoslov
cikitg@gmail.com

HRVATSKI ETNIČKI INSTITUT

4851 South Drexel Boulevard
Chicago, IL 60615
773-536-0552

fra Antonio Musa, ofm, ravnatelj
fr.antoniomusa@gmail.com
hei@dijaspora.hr
www.croatian-institute.org

HRVATSKA ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA

502 West 41st Street
Cardinal Stepinac Place
New York, NY 10036
Tel: (212) 563-3395
Fax: (212) 868-1203

fra Nikola Pašalić, ofm,
župnik
kuca502@gmail.com

fra Lovro Šimić, ofm,
župni vikar
fralovro13@gmail.com

fra Iko Skoko
ikoskoko@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SV. JERONIMA

2823 South Princeton Avenue
Cardinal Stepinac Way
Chicago, IL 60616
Tel: (312) 842-1871
Fax: (312) 842-6427
stjeromecroatian@gmail.com
www.stjeromecroatian.org

fra Antonio Musa, ofm,
župnik
fr.antoniomusa@gmail.com

fra Gabrijel Škibola, ofm,
župni vikar
gabrijelskibola@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SRCA ISUSOVA
2864 East 96th St.
Chicago, IL 60617
Phone: (773) 768-1423
Fax: (773) 768-3750

fra Stephen Bedenikovich, ofm,
župnik
sbofm26@comcast.net
www.sacredheartcroatian.org

HRVATSKA ŽUPA BL. ALOJZIJA STEPINCA
6346 NORTH Ridge Avenue
Chicago, IL 60660
Tel: (773) 262-0535
Fax: (773) 262-4603

fra Dražan Boras, ofm,
župnik
brljica@yahoo.com
www.blessedstepinac.com

HRVATSKA ŽUPA SRCA ISUSOVA
917 North 49th Street
Milwaukee, WI 53208-3017
Phone: 414-774-9418
Fax: 414-774-7406

fra Dragan Bolčić, ofm,
župnik
draganbolcic@gmail.com
www.sacredheartmilwaukee.org

HRVATSKA ŽUPA SV. JOSIPA
2112 South 12th Street
St. Louis, MO 63104
Tel: (314) 771-0958
Fax: 314-771-0958

fra Stjepan Pandžić, ofm,
župnik
fr.pandzic@gmail.com

KANADA

**HRVATSKO FRANJEVAČKO SREDIŠTE I
ŽUPA KRALJICE MIRA**
9118 Winston Churchill Boulevard
Norval, ON, L0P 1K0
Tel: 905-456-3203
Fax: 905-450-8771
cfcnorval@gmail.com
www.norvalqueenofpeace.com

fra Robert Kavelj, ofm,
župnik
kaveljlith@gmail.com

fra Stipe Rotim, ofm,
župni vikar
stipe.rotim13@gmail.com

fra Ljubo Branimir Lebo, ofm,
župni vikar
ljubo@cogeco.net

HRVATSKA ŽUPA SV. OBITELJI
180 Schweitzer Street
Kitchener, ON, N2K 2R5
Tel: (519) 743-7121
Fax: (519) 571-0115
Trenutno pastoralnu skrb vode fratri iz Norvala

**HRVATSKA ŽUPA MAJKE BOŽJE
ZAŠTITNICE PUTNIKA**
466 Second Line East
Sault Ste Marie,
Ontario, P6B 4K1
Tel: (705) 253-8191
Fax: (705) 253-8804

fra Veselko Kvesić, ofm,
župnik
vkvesic61@gmail.com
(Povlačimo se sa župe tijekom 2023.)

**HRVATSKA ŽUPA
SV. LEOPOLDA MANDIĆA**
2889 Westminster Drive
London, ON N6N 1L7
Tel: (519) 681-8472;
Fax: (519) 681-2120

Adresar

fra Ivica Majstorović, ofm,
župnik
frivicam@hotmail.com

**HRVATSKA ŽUPA
SV. FRANJE ASIŠKOGA**
1701 Turner Road
Windsor, Ont. N8W 3J9
Tel. 519-252-6871

fra Miro Grubišić, ofm,
župnik
framiro@sentex.ca

**HRVATSKA ŽUPA
SV. NIKOLE TAVELIĆA**
4990 Place de la Savane
Montreal, Quebec, H4P 1Z6
Tel: 514 -739-7497
Fax: 514 -737-6803

fra Stipe Renić, ofm,
župnik
stiperenic@yahoo.com
croatianchurchmtl@gmail.com
www.croatianchurchmtl.ca

CONGO

La province St Benoit l'Africain
Av. Likasi 636, Lubumbashi
R.D. Congo

fra Pero Čuić
pperocuic@yahoo.fr

SVETA ZEMLJA

Monastery of Saint Saviour
1, St. Francis Street
P.O.B. 186
91001 Jerusalem
ISRAEL
fra Željko Barbarić
zeljkobarbaric@gmail.com

